

Nr 10.

Ankom till Riksdagens kansli den 11 mars 1910 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde och åttonde hufvudtitlarna gjorda framställningar om provisorisk lönereglering för befattningshafvande i statsdepartement samt vissa centrala ämbetsverk.

(S. A.)

1:o).

I den af Kungl. Maj:t till Riksdagen den 15 januari innevarande år aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshafvande i statsdepartementen, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver justitieärenden den 14 i samma månad angifna grunder och på de af statsrådet och chefen för justitiedepartementet förordade villkor å extra stat för år 1911 anvisa såsom förslagsanslag:

*Provisorisk
lönereglering
för statsde-
partement.*

under andra hufvudtiteln (punkt 8)..... kronor 5,245: —,
hvaraf högst 100 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

under tredje hufvudtiteln (punkt 18)..... kronor 18,850: —,
däraf högst 455 kronor må — — — semester;

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 4 Saml. 1 Afd. 10 Häft. (Nr 10.)

under fjärde hufvudtiteln (punkt 44)	kronor	8,270: —,
däraf högst 175 kronor — — — semester;		
under femte hufvudtiteln (punkt 13)	,,	4,115: —,
däraf — — 75 kronor — — — semester;		
under sjätte hufvudtiteln (punkt 5)	,,	13,740: —,
däraf — — 325 kronor — — — semester;		
under sjunde hufvudtiteln (punkt 8)	,,	7,820: —,
däraf högst 175 kronor — — — semester;		
under åttonde hufvudtiteln (punkt 23)	,,	12,645: —,
däraf högst 275 kronor — — — semester;		
under nionde hufvudtiteln (punkt 8)	,,	6,810: —,
däraf högst 162 kronor 50 öre — — — semester.		

Under erinran, att Kungl. Maj:ts förenämnda förslag, i hvad det afser anslag under nionde hufvudtiteln, läser komma att förberedande behandlas af jordbruksutskottet, får statsutskottet beträffande Kungl. Maj:ts framställning i öfrigt afgifva följande yttrande.

Till åberopade statsrådsprotokollet har statsrådet och chefen för justitiedepartementet anfört följande:

»För att afhjälpa det under de senare åren alltmer framträdande behovet af förbättrade aflöningsförhållanden för tjänstemän och betjante vid statens ämbetsverk med därtill hörande kårer och stater har Riksdagen, på framställningar af Kungl. Maj:t, från och med år 1901 åt en del statstjänare årligen beviljat en tillfällig löneförbättring i form af dyrtidstillägg eller extra lönetillägg.

Jämsides härmed hafva för ett stort antal ämbetsverk och myndigheter genomförts slutliga löneregleringar, hvarigenom den extra aflöningsförbättringen för tjänstinnehafvarna vid dessa verk och myndigheter bortfallit.

Af centrala ämbetsverk hafva sålunda slutligen reglerats justiekanslersämbetet, arméförvaltningen, marinförvaltningen, lotsstyrelsen, generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, kammarkollegium, statskontoret, mynt- och justeringsstyrelsen, kammarrätten, bankinspektionen, kontrollstyrelsen, riksarkivet, kungl. biblioteket, öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, domänstyrelsen, landtbruksstyrelsen, stuteriöfverstyrelsen och landtmäteristyrelsen.

Jämväl rikets hofrätter, statens historiska museum och Sveriges geologiska undersökning hafva undergått omreglering.

I fråga om fångvårdsstyrelsen har denna dag förelagts Eders Kungl. Maj:t förslag till ny lönereglering, och, enligt hvad chefen för finansdepartementet meddelat mig, läser så också blifva fallet beträffande

generaltullstyrelsen. Jag har vidare inhämtat, att förhoppning förefinnes, att frågan om reglering af organisations- och löneförhållandena vid försäkringsinspektionen samt styrelsen för postsparbanken skola kunna underställas Eders Kungl. Maj:ts pröfning i så god tid, att förslag äfven därutinnan torde kunna föreläggas Riksdagen vid nu instundande riksmöte.

Under förutsättning, att beslut i dessa frågor fattas vid årets riksdag, skulle således den 1 januari 1911 å de äldre lönestaterna kvarstå statsdepartementen samt följande centrala ämbetsverk, nämligen väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, medicinalstyrelsen, kommerskollegium, statistiska centralbyrån, öfverintendentsämbetet samt patent- och registreringsverket. Härtill komma nedre justitierevisionen — om hvilket ämbetsverk jag emellertid skall tillåta mig att sedermera göra särskild framställning —, krigshofrätten, nationalmuseum och rikets allmänna kartverk.

Med den löner reglering som vid 1907 års riksdag ägde rum i fråga om statskontoret, blefvo de allmänna grunderna för regleringen af löneförhållandena vid de centrala ämbetsverken jämte en i åtskilliga hänseenden typisk organisation fastslagna af Kungl. Maj:t och Riksdagen. De sålunda antagna principerna hafva också i hufvudsak vunnit tillämpning vid öfriga redan reglerade, med statskontoret likställda verk. Det är egentligen endast generalpoststyrelsen, telegrafstyrelsen och järnvägsstyrelsen, som, med hänsyn till de särskilda förhållanden, hvilka äro rådande i fråga om dessa verk, kommit att utgöra undantag från regeln.

De löneförmåner, som utgå enligt den antagna normalstaten, öfverstiga, äfven då hänsyn toges till vederbörandes skyldighet att erlægga afgifter till egen pensionering, i ej oväsentlig mån de aflöningsbelopp, som upptagas i de äldre lönestaterna, om också härtill lägges det extra lönetillägg, som enligt de för år 1909 gällande och äfven för innevarande år föreslagna grunder i förekommande fall utgår.

En sammanställning af dessa förhållanden visar följande siffror:

	Aflöning enligt gammal lönestat.	Extra löne- tillägg.	Summa.	Aflöning enligt ny lönestat.	Pensions- avgift.	Behållen löne- inkomst.	Skillnad.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
<i>Tjänsteman i första löne- graden (notarie, revisor m. fl.):</i>							
utan ålderstillägg	3,000 —	450 —	3,450 —	4,000 —	81 40	3,918 60	468 60
med 1 ålderstillägg	3,500 —	525 —	4,025 —	4,500 —	99 90	4,400 10	375 10
„ 2 „	4,000 —	600 —	4,600 —	5,000 —	118 40	4,881 60	281 60
„ 3 „	—	—	—	5,500 —	136 90	5,363 10	763 10
<i>Tjänsteman i andra löne- graden (kamrerare, sekre- rare m. fl.):</i>							
utan ålderstillägg	4,500 —	675 —	5,175 —	5,800 —	165 60	5,634 40	459 40
med 1 ålderstillägg	5,000 —	700 —	5,700 —	6,300 —	188 60	6,111 40	411 40
„ 2 „	5,500 —	700 —	6,200 —	6,800 —	211 60	6,588 40	388 40
<i>Tjänsteman i tredje löne- graden (råd och byråchefer):</i>							
utan ålderstillägg	6,400 —	700 —	7,100 —	8,100 —	280 —	7,820 —	720 —
med „	7,000 —	700 —	7,700 —	8,700 —	313 60	8,386 40	686 40
<i>Förste vaktmästare .....</i>	1,100 —	275 —	1,375 —	1,500 —	27 —	1,473 —	98 —
<i>Andra vaktmästare:</i>							
utan ålderstillägg	800 —	200 —	1,000 —	1,200 —	21 —	1,179 —	179 —
med „	900 —	225 —	1,125 —	1,300 —	24 —	1,276 —	151 —

Härvid är att märka, att förhållandena ofta nog ställa sig betydligt ogynnsammare än hvad sammanställningen utvisar, i det åtskilliga tjänstemän, på grund af de med det extra lönetilläggets utgående förenade villkor, icke komma i åtnjutande däraf.

Ju längre den pågående löneregleringen fortskridit, desto obilligare måste gifvetvis för tjänstinnehafvare i de verk, som ännu icke undergått reglering, den omständigheten framstå, att de i aflöningshänseende äro så väsentligt sämre ställda än kamrater i motsvarande verk, hvilka af en tillfällig anledning blifvit tidigare reglerade. Det synes mig därför endast vara en akt af rättvisa att söka utjämna detta missförhållande, om nu sådant ur andra synpunkter låter sig göra.

Framställningar i sådant syfte hafva också till Eders Kungl. Maj:t inkommit från departementalkommittéerna i fråga om statsdepartementen, tjänstemän och vaktmästare i Eders Kungl. Maj:ts kansli, krigshofrätten i fråga om de civila befattningarna i domstolen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, tjänstemän och vaktmästare i medicinalstyrelsen, den s. k. kommerskollegiekommittén i fråga om kommerskollegium jämte vissa därunder lydande myndigheter, statistiska kommittén beträffande statistiska centralbyrån, öfverintendentsämbetet, patent- och varumärkeskommittén i afseende å patent- och registreringsverket, nationalmuseets nämnd i fråga om nationalmuseum och chefen för rikets allmänna kartverk rörande detta verk. Samtliga framställningarna afse provisoriskt ordnande af aflöningsförhållandena inom vederbörande verk redan från och med år 1910.

Efter det kommerskollegium, statistiska centralbyrån samt patent- och registreringsverket blifvit hörda i ärendet, så vidt detsamma rör dessa ämbetsverk, har Eders Kungl. Maj:t, på föredragning af chefen för finansdepartementet, genom remiss den 26 november 1909 anbefallt lönerегleringskommittén att afgifva utlåtande rörande de i ämnet inkomna förslagen, därvid kommittén hade att utgå från den förutsättningen, att nådig proposition angående provisorisk lönerегlering för år 1911 för Eders Kungl. Maj:ts kansli och de centrala ämbetsverk, hvilka icke redan blifvit eller antoges blifva vid 1910 års riksdag slutligen reglerade, kunde komma att aflåtas till Riksdagen i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af departementalkommittéerna beträffande Eders Kungl. Maj:ts kansli föreslagna grunder.

Redan genom innehållet i Eders Kungl. Maj:ts beslut den 26 sistlidne november torde således vara afgjort, att därest öfver hufvud taget proposition om provisorisk lönerегlering skulle komma att aflåtas till Riksdagen, framställningen skulle afse först år 1911 samt begränsas till statsdepartementen och de oreglerade centrala ämbetsverken. Anledningen till begränsningen i sistnämnda afseende var gifvetvis att söka i svårigheten att beträffande aflöning för distrikts- och lokalförvaltningar erhålla lämpliga jämförelsepunkter med redan reglerade tjänster.

Lönerегleringskommittén har nu den 16 december 1909 afgifvit det infortrade underdåniga utlåtandet.

I detta sitt utlåtande har kommittén uttalat, att hvad kommittén komme att i förevarande ärende tillstyrka icke finge anses innebära något som helst föregripande af hvad kommittén framdeles kan komma att föreslå vid afgifvande af underdåniga betänkanden angående definitiv reglering af löneförhållandena m. m. vid vissa centrala ämbetsverk.

Departemen-
talkommit-
terade.

Uti sin ofvanberörda framställning hafva departementalkommitterade, tillförordnade landshöfdingen M. Sahlin, landshöfdingen F. Bergenholtz, landssekreteraren A. Schotte och numera afidne professorn H. Blomberg, till en början erinrat, att lönereglering för statsdepartementen tillhörande personal ännu icke ägt rum, med undantag för expeditionsheferna samt kabinettssekreteraren i utrikesdepartementet. Anledningen därtill syntes kommitterade vara att söka bland annat däri, att departementens aflöningsförhållanden icke ansetts böra undergå definitiv reglering, innan beslut förelegat angående regeringsrätten, hvars tillkomst likasom väckta frågor om inrättandet af flera statsdepartement kunde komma att medföra ändringar i departementens inre organisation.

Ett slutligt förslag till ny lönereglering för statsdepartementens tjänstemän och betjante kan dock, enligt hvad kommitterade anföra, icke af dessa aflåtas förr än i samband med den framställning rörande departementens organisation, som kommitterade hafva att afgifva. Denna framställning måste emellertid — säga kommitterade — föregås af en noggrann utredning af alla på organisationsfrågan inverkande förhållanden, och gifvet vore, att verkställandet af en sådan utredning och utarbetandet af ett därpå grundadt förslag måste taga åtskillig tid i anspråk. Då därtill kommer, att en ändrad indelning af statsdepartementen icke låter sig genomföra utan ändring i grundlag, blifver — anmärka kommitterade — den tidpunkt, då en ny organisation af statsdepartementen jämte i sammanhang därmed genomförd lönereglering kan träda i tillämpning, än vidare framskjuten. Att under hela denna tid bibehålla den nuvarande ordinarie aflöningen för departementens tjänstemän, eventuellt ökad med det extra lönetillägg, som enligt hittills följda hufvudgrunder må af Riksdagen beviljas, skulle enligt kommitterades mening dels innebära ett för tjänstemännen kännbart dröjsmål med tillgodoseendet af deras behof af ökad aflöning, dels medföra allvarliga olägenheter för det allmänna. Det torde sålunda enligt kommitterades mening ingalunda kunna anses förenligt med rättvisa och billighet, att departementstjänstemännen under afsevärdt längre tid än tjänstemännen vid flertalet af de centrala ämbetsverken måste kvarstå vid sina nuvarande löneförmåner. Det maktpåliggande och ansvarsfulla arbete, som påhvilat departementen såsom statsförvaltningens högsta organ, anse kommitterade också i och för sig med nödvändighet bjuda, att tillräckliga aflöningsförmåner snarast möjligt beredas departementens tjänstemän.

I afseende å sättet för lösningen af frågan om tillfällig lönereglering för tjänstemännen hafva kommitterade såsom den naturligaste och lämpligaste anordningen tänkt sig, att dem beredes tillfällig fyllnad i deras nuvarande aflöning till belopp, i möjligaste mån motsvarande den ökning i aflöningsförmåner, som kommit tjänstemännen till godo i de centrala verk, t. ex. statskontoret, för hvilka nya lönestater fastställts. Kommitterade hafva emellertid därvid framhållit, att de så mycket mindre afsett att tillmäta en sådan anordning betydelse såsom norm vid en blifvande definitiv lönereglering för departementen, som denna måste lämpas efter den ändrade organisation, hvartill kommitterades utredning kan gifva anledning.

Med beaktande, att med de aflöningssatser, som fastställts för tjänstebefattningarna exempelvis vid statskontoret, är förenad skyldighet för personalen att enligt lagen angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 bidraga till sin egen pensionering, hafva kommitterade föreslagit den tillfälliga lönefyllnaden till så stort belopp, att vederbörande tjänstemans samtliga aflöningsförmåner skulle komma att utan afrundning jämnt motsvara hvad som bestämts för likställd tjänsteman å den nya normalstaten efter afdrag af pensionsavgift.

Jag tillåter mig redan nu nämna, att löneregleringskommittén i sitt utlåtande hemställt, att, på sätt förut ägt rum vid fastställande af lönereglering för öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk samt för riksförsäkringsanstalten, pensionsavgifterna för tjänstemännen, då sådant för vinnande af jämn summa erfordras, afrundas till närmast högre femtio- eller hundratal.

Till frågan om lönefyllnad för de tjänstemän inom departementen, hvilka icke tillhöra de normala lönegraderna, samt för vaktmästarna, för hvilka kommitterade tänkt sig en något högre aflöning, torde jag sedermera få återkomma.

Öfriga i ämnet inkomna framställningar innefatta i allmänhet hufvudsakligen samma förslag som det af departementalkommitterade framlagda, och hafva till stöd därför anförts i tillämpliga delar väsentligen enahanda synpunkter, som framhållits af nämnda kommitterade.

Det synes mig icke kunna förnekas, att de skäl, som sålunda framförts för en provisorisk lönereglering för statsdepartementen och de oreglerade centrala ämbetsverken, äga fullt berättigande. Skiljaktigheten i aflöningsförmåner har gifvetvis den hufvudsakligaste betydelsen för den enskilde tjänstemannen, och, såsom jag förut framhållit, bör

*Departements-
chefen.*

det ur rättvisans synpunkt vara angeläget att utjämna den anmärkta bristen på motsvarighet i aflöningshänseende. Men äfven för staten innebär det en icke ringa olägenhet, att tjänstemän i fullt liknande ställning under afsevärd tid åtnjuta väsentligen olika aflöningsförmåner. Uppenbart är — något, som för öfrigt erfarenheten gifvit vid handen —, att rekryteringen vid de oreglerade ämbetsverken försvåras, i det dugande arbetskrafter dragas åt det håll, där de bästa löneinkomsterna äro att förvänta. Redan den omständigheten, att inom reglerade ämbetsverk vikariatsarfvoden kunna erhållas till betydligt högre belopp än i verk, som ännu ej undergått reglering, minskar intresset hos den unge extra tjänstemannen att tjänstgöra i något af dessa senare verk. Det är ej heller någon enstaka företeelse, särskildt inom Eders Kungl. Maj:ts kansli, att tjänstemän sökt och vunnit anställning inom nyreglerade verk med löner, som betydligt öfverstiga dem, som åtnjutas af deras förutvarande förmän i det oreglerade verket. Att dessa förhållanden innebära en bestämd olägenhet och kunna, i den mån den slutliga löneregleringen fördröjes, komma att medföra verklig fara för vissa verk, torde vara tydligt. Det synes mig därför vara synnerligen angeläget att söka genom åtgärder i det syfte, som föreslagits, råda bot för saken.

Jag tillåter mig i detta sammanhang erinra, att, därest förslaget skulle vinna bifall, det icke vore första gången en provisorisk löne-reglering beviljats. Sålunda var den lönereglering, som år 1908 genomfördes för expeditionsheferna och kabinetssekreteraren, enligt hvad af Riksdagen uttryckligen uttalades, endast af provisorisk beskaffenhet. Vidare har Riksdagen för hvart och ett af åren 1909 och 1910 anvisat medel för beredande af tillfällig löneförbättring åt ordinarie och konstituerade revisionssekreterare. Och slutligen hafva kronofogdar, häradsskrifvare och länsmän, jämlikt Riksdagens beslut, erhållit tillfällig löneförbättring såväl för år 1909 som för år 1910.

Några betänkligheter mot genomförande af en provisorisk löne-reglering synas ej heller kunna förefinnas ur den synpunkten, att man därigenom skulle föregripa resultatet af en blifvande slutlig reglering. Såsom förut påpekats, har ju redan vid reglerandet af statskontoret och ett flertal andra centrala ämbetsverk Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen fastslagit vissa principer i fråga om såväl aflöningsbeloppen som hufvudgrunderna för aflöningsystemet i öfrigt. För så vidt man vid en provisorisk lönereglering för statsdepartementen och de centrala ämbetsverk, om hvilka nu är fråga, följer de sålunda antagna principerna i afseende å de tjänstebefattningar, hvilka hafva sin fulla motsvarighet i

normalstaten, och man vidare, beträffande sådana tjänster, hvilka icke tillhöra de vanliga lönegraderna, utan falla däremellan, icke går utöfver de lönebelopp, som med ledning af förenämnda principer kunna antagas lägst skola tillkomma vederbörande tjänstemän, synes något fog för betänkligheter ur ofvan angifna synpunkt icke föreligga. Att märka är också, att en provisorisk lönereglering icke kommer att verka till förhöjning af vederbörandes pensioner, samt att den såsom beviljad på extra stat kan, då omständigheterna därtill föranleda, genom ett beslut af Riksdagen upphöra.

Tillika vill jag framhålla, att vederbörande för att komma i åtnjutande af den provisoriska löneregleringen gifvetvis böra i tillämpliga delar underkasta sig de allmänna lönevillkor, som pläga stadgas i sammanhang med fastställande af nya lönestater, och att en sådan provisorisk lönereglering följaktligen icke för tjänstemannen innebär enbart en förmån.

Beträffande sakens ekonomiska sida ber jag få nämna, att, om löneregleringskommitténs förslag, såsom jag efter samråd med öfriga departementschefer har anledning antaga, kommer att följas, kostnaden för den provisoriska löneregleringen för de ordinarie tjänstemännen och vaktmästarna vid statsdepartementen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, medicinalstyrelsen, kommerskollegium, statistiska centralbyrån, öfverintendentsämbetet, patent- och registreringsverket samt nationalmuseum skulle komma att belöpa sig till omkring 162,000 kronor. Härifrån bör dock afdragas det belopp, omkring 69,000 kronor, hvartill det extra lönetillägget till tjänstinnehafvarna vid dessa verk för år 1909 uppgått och väl kan antagas komma att uppgå jämväl för år 1911. Merkostnaden skulle sålunda utgöra omkring 93,000 kronor, ett belopp, som ju icke i och för sig är alltför afskräckande, om man därigenom kan bereda rättvisa löneförmåner åt ett stort antal statstjänare. Härtill skulle komma de jämförelsevis obetydliga belopp, som torde erfordras i fråga om tjänstebefattningar, som äro uppförda å extra stat.

Hvad nu angår statsdepartementen, föreligga här alldeles särskilda förhållanden, hvilka göra behovet af en provisorisk lönereglering om möjligt i än högre grad kännbart än för åtminstone det stora flertalet af öfriga här berörda ämbetsverk. Såsom departementalkommitterade påpekat, är nämligen den slutliga löneregleringen för departementen beroende på de under utredning varande frågorna om inrättande af nya statsdepartement och om departementens organisation jämte därmed sammanhängande spörsmål. Med stor sannolikhet torde dessa synnerligen

Statsdepartementen.

vidtutseende frågor kunna föreläggas Riksdagen först år 1912. Då nu en ändrad indelning af statsdepartementen förutsätter ändring i grundlag, lär en slutgiltig lösning icke vara att emotse förr än under loppet af år 1915. Ett undanskjutande af löneregleringen till en så pass aflägsen tidpunkt måste med nödvändighet medföra en allvarlig fara särskildt för rekryteringen af departementen, dit man dock har behof af att såvidt möjligt draga de bästa arbetskrafterna inom administrationen.

Därjämte är att märka, att, på sätt förut erinrats, för expeditionscheferna och kabinetssekreteraren redan genomförts en lönereglering af provisorisk beskaffenhet, hvarigenom ojämnheten i löneförmåner trädt öfriga departementstjänstemän så att säga närmare inpå lifvet. Samtidigt härmed har, såsom ock påpekats i kanslitjänstemännens i ärendet ingifna framställning, arbetsbördan för åtskilliga af departementens tjänstemän i ej oväsentlig grad ökats genom den vidlyftigare föredragningen af målen inför regeringsrätten och genom tyngden af föredragningsskyldighet å två skilda håll med åtföljande delad protokollsföring. En ökning i arbetsbördan har också förorsakats däraf, att i samband med regeringsrättens inrättande arbetet med utredande af vissa mål af vidlyftigare beskaffenhet öfverflyttats från centrala ämbetsverk till Eders Kungl. Maj:ts kansli.

Hvad särskildt de inom statsdepartementen anställda vaktmästare angår, har den ökade arbetsbördan inom Eders Kungl. Maj:ts kansli i allmänhet äfven för dem medfört betydligt ökad tjänstgöring.

Jag anser mig af nu anförda skäl böra förorda genomförandet af en provisorisk lönereglering för statsdepartementen.

De nu gällande aflöningsstaterna för justitie-, landtförsvars-, sjöförsvars-, civil-, finans- och ecklesiastikdepartementens afdelningar af Eders Kungl. Maj:ts kansli äro i hufvudsak fastställda vid 1878 års riksdag. Jordbruksdepartementet tillkom år 1900, då stat för dess personal fastställdes. Vid 1906 års riksdag antogs visserligen ny stat för utrikesdepartementet, men därvid bestämdes aflöningsarna till den omorganiserade personalen till enahanda belopp, som då utgingo till motsvarande befattningshafvande inom departementet.

Inom justitiedepartementet äro å ordinarie stat — förutom expeditionschefen och byråchefen för lagärenden, om hvilken sistnämnde ämbetsmans löneförmåner jag förut denna dag gjort särskild framställning — anställda 1 kansliråd, 2 kanslisekreterare, 1 registrator, 1 förste vaktmästare och 1 vaktmästare.

Aflöningsförmånerna å stat för dessa tjänstemän och betjante utgöra likasom i allmänhet för samma befattningshafvande i andra statsdepartement:

för kansliråd 6,400 kronor, däraf 4,400 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill kan komma ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år;

för kanslisekreterare, med hvilka förste sekreterare och förste arkivarie i utrikesdepartementet äro jämställda, samt för registrator 4,000 kronor, däraf 2,500 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, efter 5 och 10 år;

för förste vaktmästare 1,100 kronor, däraf 800 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar; samt

för vaktmästare 800 kronor, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill kan efter 5 år komma ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor.

Om vaktmästare (förste eller annan) i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, minskas lönen med 150 kronor, så länge denna förmån varar.

Nu gällande allmänna aflöningsvillkor för statsdepartementens ordinarie personal äro fastställda genom nådiga kungörelserna den 12 juli och den 13 september 1878 samt den 2 och den 31 mars 1900.

I sådant afseende gäller:

att tjänsteman skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af kansliet eller eljest kan varda stadgad;

att tjänstgöringspenningar, där sådana i aflöningen ingå, få uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat;

att den, som af sjukdom hindras att sin tjänst förrätta, äger uppbära hela lönen, men att den, som eljest undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpliktas att under ledigheten, utöfver sina tjänstgöringspenningar, afstå så mycket af lönen, som för tjänstens förrättande erfordras eller eljest prövas skäligt;

att, vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning inom departementet, densamma mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgörings-

penningar men eljest af däremot svarande belopp, i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än tre månader under ett år;

att, där förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjänst är enligt stat medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren af denna tid mera än fyra år själf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år under samma villkor, på det sätt likväl, att den högre aflöningen ej i någotdera fallet får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, då den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; börande löntagaren därvid tillgodoräknas den tid, han inom samma lönegrad tjänstgjort inom samma eller annat departement eller i annat statens ämbetsverk;

att tjänsteman skall, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänstår, vara förpliktad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Kungl. Maj:t likväl obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade prövas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå; och

att med ordinarie befattning inom departement ej må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöringen inom departementet.

De tjänstemän och betjante inom statsdepartementen, som äro utnämnda efter den 31 mars 1900, äro därjämte underkastade den förflyttning till annat departement, som kan föranledas af omreglering af ärendenas fördelning mellan statsdepartementen, samt de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunna varda stadgade.

Kansliråd.

Såsom Eders Kungl. Maj:t behagade finna, åtnjuter kansliråd samma aflöningsförmåner som öfriga tredje gradens tjänstemän enligt de äldre lönestaterna.

Departementalkommitterade hafva också hemställt, att kansliråd skulle tillerkännas sådan lönefyllnad, att hans sammanlagda löneförmåner komme att uppgå till samma belopp som den behållna löneinkomst en tredje gradens tjänsteman å de nya normalstaterna åtnjuter med tagen hänsyn till pensionsafdraget, d. v. s. 7,820 kronor eller, om vederbörande har ålderstillägg, 8,386 kronor 40 öre.

Löneregleringskommittén har emellertid, såsom jag förut omnämnt, erinrat, att vid fastställande år 1909 af lönereglering för chef och ledamöter i öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk, i likhet med hvad som vid 1908 års riksdag skedde beträffande riks försäkringsanstaltens tjänstemän, tillämpats ett annat förfaringssätt, i det att pensionsafgifterna, där sådant för vinnande af en jämn summa erfordrades, afrundades till närmast högre femtio- eller hundratal.

Enligt kommitténs förmenande föreligger ingen anledning att vid den nu ifrågasatta provisoriska löneregleringen afvika från hvad sålunda i de nämnda fallen bestämdes; och har fördenskull kommittén, som ansett aflöningsförmånerna för kansliråd böra bringas i öfverensstämmelse med de aflöningsbelopp, som motsvarande tjänstemän i statskontoret nu åtnjuta, vid uppgörande af sitt förslag afrundat ifrågavarande afdrag på nyss angifna sätt. Kansliråds behållna inkomst skulle sålunda komma att utgöra 7,800 kronor respektive 8,350 kronor.

Hvad löneregleringskommittén sålunda föreslagit anser jag mig böra biträda.

Beträffande kanslisekreterare och registratorer samt förste sekreterarna och förste arkivarien i utrikesdepartementet, hvilka, såsom nämnts, för närvarande å stat åtnjuta en aflöning af 4,000 kronor med rätt till två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, tillhöra dessa tjänstemän icke någon af de normala lönegraderna, utan intaga en ställning mellan första och andra gradens tjänstemän.

Kanslisekreterare och registrator.

I afseende å dessa tjänstemän hafva departementalkommitterade ansett skälig ökning af nuvarande löneförmåner böra beredas dem genom ett tillägg af 1,200 kronor, hvaraf 700 kronor skulle betraktas såsom lön, 100 kronor såsom tjänstgöringspenningar och 400 kronor såsom ortstillägg. Dessa tjänstemäns behållna inkomst skulle sålunda, med hänsyn till pensionsafdraget, komma att, allteftersom vederbörande åtnjuta ålderstillägg eller icke, uppgå till 5,065 kronor 60 öre, 5,544 kronor 60 öre och 6,023 kronor 60 öre.

I sin i ärendet ingifna framställning hafva tjänstemännen i Eders Kungl. Maj:ts kansli åter såsom synnerligen önskvärdt framhållit, att kanslisekreterarna och med dem i aflöningshänseende jämställda tjänstemän i kansliet redan nu måtte tillerkännas sådana löneförmåner, att de blifva i nämnda afseende fullt jämställda med sekreterare i nyreglerade ämbetsverk.

Löneregleringskommittén har i sitt utlåtande erinrat, att om man bortser från den omständigheten, att tjänstemännen af första lönegraden

i de nyreglerade verken kunna komma i åtnjutande af ett ålderstillägg mer än enligt de äldre staterna samt om hänsyn ej toges till befattningshafvandenans i de nämnda verken skyldighet att bidra till sin egen pensionering, så finner man, att vid öfvergången från gammal till ny stat tjänstemännen i normalgraderna fått sina begynnelseaflöningar höjda

i första lönegraden med	33 $\frac{1}{3}$ %,
i andra » »	28,89 »
och i tredje » »	26,56 ».

Kommittén anför vidare, att därest man utgår från den förutsättningen, att en mellan första och andra normalgraderna ställd tjänsteman bör, vid beaktande af hvad som i aflöningshänseende blifvit bestämdt för vederbörande tjänstemän i statskontoret, tillerkännas en förhöjning motsvarande medeltalet mellan de förhöjningar, som kommit tjänstemännen af första och andra graden i statskontoret till del, skulle kansli-sekreterarnas, förste sekreterarnas, förste arkivariens och registratorernas i vederbörande statsdepartement aflöningar böra höjas med 31,11 procent, d. v. s. med 1,244 kronor 40 öre.

Den af departementalkommitterade för innehafvarna af dessa mellangradstjänster föreslagna förhöjning af 30 procent af begynnelseaflöningen har löneregleringskommittén därför icke ansett vara för högt tilltagen, dock att pensionsafdraget skulle afrundas till närmaste femtio- eller hundratal. Ifrågavarande tjänstemäns behållna inkomst skulle sålunda, beroende på om vederbörande åtnjuta ålderstillägg, uppgå till respektive 5,050 kronor, 5,500 kronor och 6,000 kronor.

I anslutning till hvad jag förut anført rörande de tjänster, hvilka icke tillhöra de vanliga lönegraderna, och på grund af hvad löneregleringskommittén i ämnet anført, har jag funnit mig böra tillstyrka kommitténs förslag äfven i denna del.

Emellertid tillåter jag mig omnämna, att löneregleringskommittén fäst uppmärksamheten därå, att, efter hvad för kommittén uppgifvits, registratorerna i vissa statsdepartement hafva ej obetydliga sportler för bestyr i sammanhang med tjänsten.

Kommittén säger sig hafva kommit att uppmärksamma detta förhållande af den anledning, att i en till kommitténs yttrande remitterad framställning från nedre justitierevisionen angående provisorisk lönereglering för tjänstemän därstädes nedre revisionen icke ifrågasatt något aflöningsstillägg för registratorn i justitierevisionsexpeditionen.

Då emellertid i departementalkommitterades framställning frågan om sportler ej beröres och tiden ej medgifvit kommittén att genom

skriftväxling med vederbörande inhämta närmare upplysningar i ämnet, har kommittén ansett sig böra i sina beräkningar upptaga provisoriskt aflöningstillägg äfven för registratorerna i statsdepartementen, men dock fäst uppmärksamhet å förhållandet, för den händelse Eders Kungl. Maj:t, efter inhämtande af vidare upplysningar, skulle finna sportlernas belopp i vissa fall böra föranleda, att provisoriskt aflöningstillägg ej bör ifrågakomma för registrator i statsdepartement eller utgå med lägre belopp än efter de allmänna grunderna.

I anledning af hvad löneregleringskommittén sålunda anført har jag från förste arkivarien i utrikesdepartementet och registratorerna i öfriga statsdepartement infordrat upplysningar; och framgår af dessa, att sportelinkomsterna, däri inräknadt stämpelprovision, för ifrågavarande tjänstemän under de senare åren i medeltal uppgått

i justitiedepartementet	till omkring 550 kronor,
» utrikesdepartementet . . . »	» 10 » ,
» landtförsvarsdepartementet »	» 330 » ,
» sjöförsvarsdepartementet . »	» 30 » ,
» civildepartementet . . . . . »	» 1,250 » ,
» finansdepartementet . . . . »	» 500 » ,
» jordbruksdepartementet . . »	» 350 » .

Från registratorn i ecklesiastikdepartementet, som för närvarande ligger svårt sjuk, har några upplysningar icke kunnat erhållas; dock torde med största sannolikhet kunna beräknas, att hans ifrågavarande inkomster i hvarje fall icke uppgått till 1,000 kronor.

Till jämförelse ber jag få nämna, att, enligt hvad meddelats mig, registratorn i nedre justitierevisionen i sportelinkomster uppbär omkring 3,000 kronor om året, hvartill kommer stämpelprovision, som hittills uppgått till omkring 700 kronor om året, men för framtiden på grund af ändrade bestämmelser torde komma att något minskas.

De belopp, hvartill registratorernas i statsdepartementen sportelinkomster belöpa sig, synas mig icke vara större än att de kunna anses motsvara skälig ersättning för de särskilda bestyr, hvarför de äro ämnade att utgöra godtgörelse. Att märka är äfven, att för registratorerna i civil- och ecklesiastikdepartementen, hvilka hafva de största sportelinkomsterna, arbetet är så drygt, att de i stor utsträckning måste äfven under eftermiddagarna vara sysselsatta å ämbetsrummet. De inkomster i förevarande hänseende, som registratorn i nedre justitierevisionen åtnjuter, äro också så betydligt mycket större än registratorernas i departementen,

att någon jämförelse icke kan äga rum. Jag har därför, i samråd med öfriga departementschefer, ansett någon jämkning i den föreslagna lönefyllnaden för registratorerna icke böra ifrågasättas.

Vaktmästare.

Hvad slutligen angår betjante inom statsdepartementen, hafva de därstädes anställda ordinarie vaktmästarna i en till departementalkommitté ingifven skrift gjort framställning därom, att dem måtte tillerkännas någon löneförbättring utöfver hvad i de reglerade centrala ämbetsverkens stater i allmänhet medgifvits vaktmästarna.

Såsom skäl för denna anhållan har framhållits den för departementsvaktmästarna allt längre utsträckta tjänstgöringstiden, uppgående till minst 7 timmar dagligen, äfvensom den med den längre tjänstgöringstiden förenade svårigheten att skaffa erforderlig biförtjänst.

Departementalkommittéerna hafva, enligt hvad de anföra, förvissat sig om att den tid, bemälda vaktmästare äro upptagna af sin tjänst, inberäknadt bestyret med handlingars hembärning och afhämtning, numera inom departementen uppgår till i medeltal 7 timmar dagligen, och kommittéerna hafva därför funnit den gjorda framställningen värd beaktande.

Med hänsyn därtill, att vaktmästarna i senast fastställda lönestater för centrala verk, där 7 timmars tjänstgöring föreskrifvits, särskildt inom järnvägsstyrelsen och generalpoststyrelsen, tillerkänts afsevärdt högre löneförmåner än i omreglerade verk med en tjänstgöringstid af allenast 6 timmar, hafva kommittéerna hemställt, att lönefyllnad måtte beredas statsdepartementens vaktmästare, till hvilken kategori jämväl vore att hänföra en i staten för utrikesdepartementet upptagen portvakt, med 600 kronor, däraf 300 kronor såsom lön, 150 kronor såsom tjänstgöringspenningar och 150 kronor såsom ortstillägg. Därigenom skulle vaktmästarna i departementen komma att åtnjuta 200 kronor mer i aflöning än statskontorets vaktmästare.

På sätt förut anförts i afseende å departementens tjänstemän, bör enligt departementalkommittéernas mening den sålunda för vaktmästarna ifrågasatta lönefyllnaden reduceras med belopp, motsvarande enligt lagen den 11 oktober 1907 å lönen uträknad pensionsavgift. Därigenom skulle förste vaktmästare komma i åtnjutande af en behållen aflöning af 1,673 kronor och vaktmästare, allteftersom han uppbär ålderstillägg eller icke, 1,379 kronor och 1,476 kronor.

Därjämte hafva departementalkommittéerna i fråga om vaktmästarna ansett böra tillämpas den i statskontorets stat intagna bestämmelsen, att, om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuta fri bostad samt

bränsle, ortstillägg ej skall till honom utgå äfvensom å lönen afdragas 100 kronor årligen.

Löneregleringskommittén har emellertid, utan att ingå i vidare bedömande af de skäl, som departementalkommitterade för sin hemställan i nämnda hänseende anført, afstyrkt hvad sålunda föreslagits.

Den provisoriska löneregleringen bör nämligen, enligt hvad kommittén anför, om den kommer till stånd, vara så anordnad, att den icke på något sätt föregriper en blifvande definitiv lönereglering, men ett godkännande af departementalkommitterades förslag i denna del skulle, enligt kommitténs bestämda uppfattning, innebära ett sådant föregripande.

Kommittén finner sig sålunda icke kunna tillstyrka, att vid den afsedda provisoriska löneregleringen förste vaktmästare och vaktmästare i statsdepartementen komma i åtnjutande af högre löneförmåner än som tillkomma motsvarande befattningshafvande i statskontoret och öfriga efter samma normaltyp nyreglerade centrala ämbetsverk.

Löneregleringskommittén har vidare hemställt, att pensionsavgifternas belopp skall, på sätt skett beträffande riks försäkringsanstaltens vaktmästare, afrundas till 30 kronor för förste vaktmästare och 25 kronor för annan vaktmästare. Den behållna löneinkomsten skulle sålunda, efter afdrag för pensionsavgiften, utgöra för förste vaktmästare 1,470 kronor samt för annan vaktmästare 1,175 kronor eller, om han åtnjuter ålderstillägg, 1,275 kronor.

I min förut afgifna underdåniga framställning angående löne-reglering för fångvårdsstyrelsen har jag till utredning upptagit frågan om beredande åt vaktmästarna af någon förbättring i den aflöning, de erhållit enligt statskontorets med flera nyreglerade verks stater, och har jag därvid funnit skäl föreslå, att åt vaktmästarna skulle anvisas fördelaktigare ålderstillägg än som nu tillkommer dem. Denna omständighet torde emellertid vid den provisoriska lönereglering, hvarom nu är fråga, icke böra föranleda afvikelse från löneregleringskommitténs förslag, hvilket jag alltså i denna del biträder.

På sätt löneregleringskommittén tillika hemställt torde böra stadgas, att om vaktmästare eller portvakt åtnjuter fri bostad med bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, från ortstillägget eller lönen afdragas så stort belopp, att det, tillsammans med hvad som enligt den ordinarie aflöningsstaten för berörda förmån afdrages från aflöningen, uppgår till 250 kronor.

Vid bifall till förslaget om genomförande af en provisorisk löne-reglering skulle tillika erfordras medel till en efter de på det proviso-

riska aflöningstillägget belöpande tjänstgöringspenningarna lämpad höjning af vikariatsersättning under semester.

*Utskottets
yttrande.*

Under det att, på sätt i statsrådsprotokollet meddelas, löneregleringar i enlighet med den af Riksdagen år 1907 för statskontoret fastställda stat beviljats för åtskilliga centrala ämbetsverk, kvarstå statsdepartementen och en stor del centrala ämbetsverk ännu oreglerade. Utsikt lär ej heller finnas att inom den närmaste tiden åstadkomma slutlig reglering af dem. Särskildt är detta förhållandet med statsdepartementen och kommerskollegium, enär löneregleringen för dessa sammanhänger med pågående utredningar angående, bland annat, inrättande af ett nytt departement för handel och sjöfart, hvilka utredningar icke anses kunna blifva slutförda inom de närmaste åren. En förändring i departementens organisation förutsätter ändringar i rikets grundlagar, hvilket förhållande ytterligare kommer att fördröja departementens omreglering och den därmed sammanhängande lösningen af löneförhållandena inom kommerskollegium.

Då till afhjälpan af den orättvisa, som tydligen måste förefinnas däruti att en stor del befattningshafvare blifva under en följd af år i löneförmåner mindre väl tillgodosedda än likställda befattningshafvare i sådana verk, hvilka tillfälligtvis först blifvit föremål för omreglering, Kungl. Maj:t nu föreslagit en provisorisk lönereglering med dessa reglerade centrala ämbetsverk som norm, har utskottet ej kunnat annat än förorda detta förslag.

Visserligen har Riksdagen till utjämning af skiljaktigheterna i löneförmåner beviljat extra lönetillägg för befattningshafvare i de oreglerade verken, men dels äro för dessa lönetilläggs åtnjutande föreskrifna sådana villkor, att en del ämbetsmän icke komma i åtnjutande af det extra lönetillägget, dels äro lönerna för motsvarande befattningshafvare i de reglerade ämbetsverken, jämväl efter afdrag af afgift till egen pensionering, betydligt högre än den aflöning, som tillkommer tjänstemän och betjante i oreglerade verk, äfven med inberäkning af de extra lönetilläggen.

För lösning af frågan om provisorisk lönereglering har Kungl. Maj:t nu föreslagit en tillfällig fyllnad i nuvarande löner till belopp, som i möjligaste mån motsvara den ökning, som tillkommit tjänstemän och betjante af lika grad i de reglerade centrala ämbetsverken, t. ex. statskontoret.

Den största svårighet, som därvid mött, har varit den, att för sådana befattningshafvare, hvilka icke tillhöra de vanliga lönegraderna, nämligen kanslisekreterarne och registratorerna i statsdepartementen, samt några andra tjänstemän, finna jämförliga typer i den för de regle-

rade ämbetsverken tillämpade normalplanen. Då dessa tjänstemän emellertid å den äldre staten intagit en mellanställning mellan första och andra gradens tjänstemän, har utskottet funnit det föreslagna bestämmande af förhöjning af denna tjänstemannagrups löner till ungefärliga medeltalet mellan de förhöjningar, som kommit tjänstemän af första och andra graden i statskontoret till del, vara riktigt. Utskottet har alltså funnit de i dessa afseenden föreslagna provisoriska aflöningstilläggen väl afvägda.

Däremot har det icke undgått utskottets uppmärksamhet, att registratorerna i åtskilliga departement uppbära icke oväsentliga inkomster af sportler. Dessa beräknas i medeltal uppgå för registratorn i justitiedepartementet till 550 kronor, för registratorn i civildepartementet till 1,250 kronor och för registratorn i ecklesiastikdepartementet — enligt till utskottet lämnad uppgift — till 1,000 kronor, hvaremot desamma för förste arkivarien i utrikesdepartementet och registratorerna i öfriga departement icke öfverstiga 500 kronor.

Då dessa sportelinkomster torde böra anses såsom ersättning för det särskilda besvär och det ökade arbete, som äro en följd af allmänhetens betjänande med upplysningar angående i departementen handlagda mål och ärenden, har utskottet icke, vid frågan om endast provisorisk lönereglering, velat förorda sportlernas totala indragning. Men på det att icke möjlighet till föregripande af en blifvande definitiv reglering af statsdepartementen må gifvas, har utskottet endast på sådant sätt velat förorda bifall till Kungl. Maj:ts framställning om provisorisk lönereglering för registratorerna i statsdepartementen, att det provisoriska aflöningstillägget minskas med det belopp, hvarmed inkomsten af sportler öfverstiger 500 kronor. Lönetillägget skulle sålunda, under förutsättning att de i statsverkspropositionen meddelade uppgifterna angående storleken af dessa sportler kunna läggas till grund för beräkningen, för år 1911 komma att reduceras, för registratorn i justitiedepartementet med 50 kronor, för registratorn i civildepartementet med 750 kronor och för registratorn i ecklesiastikdepartementet med 500 kronor, hvarigenom en minskning med tillhoppa 1,300 kronor skulle göras i anslagen till provisorisk lönereglering för statsdepartementen för nämnda år.

Kungl. Maj:ts förslag, att från de reglerade lönerna skall dragas ett belopp, motsvarande befattningshafvandens skyldighet att, därest han vore uppförd på ny stat, bidra till sin pensionering samt att ifrågasvarande, pensionsavgiften motsvarande belopp, för åstadkommande af jämna summor bestämmas till närmast högre femtio- eller hundratal, finner utskottet vara välbetänkt.

Från vederbörande departements registratorer och redogörare har utskottet inhämtat uppgift å de belopp, hvilka såsom extra lönetillägg under år 1909 utbetalts till befattningshafvare inom departementen. Dessa belopp kunna dock för olika år något växla, beroende dels på vederbörande befattningshafvares växlande inkomster, dels på ökad antal tjänsteår och däraf föranledda högre ålderstillägg.

Med iakttagande af ofvan föreslagna minskning i lönefyllnadsbeloppet för registratorerna i justitie-, civil- och ecklesiastikdepartementen samt att öretal för åstadkommande af större åskådlighet bortkastats, skulle — under förutsättning af ett till oförändradt belopp utgående extra lönetillägg — den ökade kostnaden för provisorisk lönereglering för de nu ifrågakvarande statsdepartementen under år 1911 framgå af följande tabell:

Departement.	Provisoriskt lönebelopp.	Extra lönebelopp, utbetaldt år 1909.	Skillnad.
Justitiedepartementet	5,195: —	1,135: —	4,060: —
Utrikes	18,850: —	8,187: —	10,663: —
Landtförsvares	8,270: —	3,664: —	4,606: —
Sjöförsvares	4,115: —	1,823: —	2,292: —
Civil	12,990: —	5,285: —	7,705: —
Finans	7,820: —	5,065: —	2,755: —
Ecklesiastik	12,145: —	3,342: —	8,802: —
Summa kronor	69,385: —	28,502: —	40,884: —

Den nu föreslagna provisoriska löneregleringen är emellertid förknippad med ökad tjänstgöring för dem, som komma i åtnjutande af densamma. I sammanhang med löneregleringens genomförande är nämligen afsedt, att föreskrift skall meddelas om att, i likhet med hvad som gäller i fråga om de reglerade centrala ämbetsverken, den dagliga arbetstiden å tjänsterummet skall omfatta minst sex timmar, en åtgärd, som ju måste anses medföra fördel för det allmänna.

Då utskottet icke haft anledning till ytterligare erinran emot hvad Kungl. Maj:t beträffande de allmänna grunderna och villkoren för provisorisk lönereglering för statsdepartementen anfört, får utskottet tillstyrka desamma.

För ifrågavarande ändamål skulle således erfordras ett förslagsanslag af 5,245 kronor, däraf 100 kronor till höjning af vikariatsersättning under semester.

För åtnjutande af de provisoriska aflöningstilläggen torde, såsom förut antydts och jämväl af departementalkommitterade samt löneregléringskommittén förordats, böra i tillämpliga delar stadgas samma villkor, som vid de nya lönestaterna för de centrala ämbetsverken pläga fastställas, och sålunda, utöfver redan gällande lönevillkor, föreskrifvas:

att tjänsteman icke må med den befattning, för hvilken lönefyllnaden utgår, förena vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försest eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår tjänsteman, som af Kungl. Maj:t utnämnes, Kungl. Maj:t, och hvad angår innehafvare af annan befattning, vederbörande chef, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid det egna verket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att, i fråga om rätt att åtnjuta aflöningsförmåner under tjänstledighet, hvad som stadgats angående lön gäller jämväl beträffande ortstillägg;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något däraf; samt

att hvad som föreskrifvits i fråga om tidpunkten för inträdande af löneförhöjning första och andra gången skall äga motsvarande tillämpning beträffande tredje löneförhöjningen, där sådan äger rum;

att löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, ej må tillträda samma förhöjning;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att begagna sig af semester å tid af året, som af vederbörande chef bestämmes.

Tillika torde böra meddelas föreskrift därom, att samtliga ordinarie befattningshafvande skola, i den mån ej undantag kunna anses böra

stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag.

Dessutom bör till iakttagande vid utbetalningen af provisoriska aflöningstillägg föreskrifvas:

dels att å lönen skall afdragas, efter år räknadt, så stort belopp — afrundadt, om sådant erfordras för vinnande af jämn summa, till närmast högre femtio- eller hundratal och, hvad vaktmästare beträffar, till 30 kronor för förste vaktmästare och 25 kronor för andre vaktmästare samt portvakt —, som motsvarar den pensionsavgift, hvilken enligt lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänst innehafvares rätt till pension skulle hafva af vederbörande befattningshafvande erlagts såsom bidrag till egen pensionering, om berörda lag varit å honom tillämplig; börande dock därvid iakttagas, att den, som oberoende af den provisoriska löne-regleringen är skyldig att erlägga pensionsavgift enligt berörda lag, skall därutöfver vidkännas allenast så stort afdrag, som betingas af löne-tillökningen vid den provisoriska löne-regleringen, hvarvid afdraget, efter sammanläggning med pensionsavgiften, afrundas på förut angifvet sätt;

dels ock att, om vaktmästare eller portvakt, för hvilken föreslagits provisoriskt aflöningstillägg å 400 kronor, åtnjuter fri bostad med bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, från ortstillägget eller lönen afdragas så stort belopp, att det, tillsammans med hvad som enligt den ordinarie aflöningsstaten för berörda förmån afdrages från aflöningen, uppgår till 250 kronor.»

Emot storleken af det begärda anslaget, kronor 5,245, har utskottet ej funnit annan anledning till anmärkning än den, som föranledes af utskottets ofvan gjorda uttalande, att lönefyllnadsbeloppet till registratorn skall, då hans inkomst af sportler med 50 kronor öfverskjuter 500 kronor, minskas med nämnda öfverskott. Till provisorisk löne-reglering för justitiedepartementet skulle alltså komma att erfordras förenämnda belopp minskadt med 50 kronor, eller 5,195 kronor, däraf högst 100 kronor skulle få användas till vikariatsersättning under semester.

*Utskottets
yttrande.*

Då de af Kungl. Maj:t föreslagna villkoren för åtnjutande af provisorisk löne-reglering äro affattade i öfverensstämmelse med de villkor, som af Riksdagen fastställts vid löne-reglering af centrala ämbetsverk har utskottet intet att emot desamma erinra.

Beträffande provisorisk löne-reglering för utrikesdepartementet har departementschefen i punkt 18 under tredje hufvudtiteln gjort följande uttalande:

*Utrikesdepar-
tementet.*

»Under åberopande af hvad chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden denna dag anfört i fråga om provisorisk lönereglering för statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, får jag i underdånighet underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning fråga om sådan reglering för utrikesdepartementet.

Inom departementet äro på ordinarie stat, förutom kabinetssekreteraren, anställda 4 afdelningschefer, 4 förste sekreterare, 1 förste arkivarie, 1 andre arkivarie, 6 andre sekreterare, 1 förste vaktmästare, 4 vaktmästare och 1 portvakt.

I fråga om afdelningscheferna, förste sekreterarna och förste arkivarien, hvilka äro likställda med byråcheferna och kanslissekreterarna i de öfriga statsdepartementen, äfvensom beträffande de fyra vaktmästare, som åtnjuta samma löneförmåner som motsvarande betjante i de andra departementen, föreligga icke några särskilda förhållanden, som kräfva något uttalande från min sida utöfver hvad chefen för justitiedepartementet anfört.

Inom utrikesdepartementet förekomma emellertid vissa tjänstebefattningar, hvilkas motsvarighet icke förefinnas i de andra statsdepartementen, nämligen samtliga andre sekreterarebefattningar och andre arkivariebefattningen, hvarjämte en särställning intages af följande vaktbetjante, en förste vaktmästare med en kontant aflöning å stat af 950 kronor, däraf 650 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, *jämte fri bostad*, och en å departementets stat uppförd portvakt med en kontant aflöning af 800 kronor, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, *utan ålderstillägg, men med fri bostad*. Af ifrågasvarande tjänstemän åtnjuta de fyra äldsta andre sekreterarna och andre arkivarien samma aflöningsförmåner som öfriga första gradens tjänstemän enligt de äldre lönestaterna, med undantag däraf att andre sekreterarna ej åtnjuta ålderstillägg, under det att löneförmånerna för de två yngsta andre sekreterarna uppgå till 2,000 kronor, däraf 1,200 kronor i lön och 800 kronor i tjänstgöringspenningar.

Löneregleringskommittén har, med biträdande i hufvudsak af departementalkommitterades förslag beträffande dessa befattningar, anfört, bland annat, följande. Aflöningsarna för tjänstemän och betjante, hvilka tillhörde normalgraderna, borde vid den provisoriska löneregleringen bringas till öfverensstämmelse med de aflöningsbelopp, som motsvarande funktionärer i statskontoret nu åtnjoto. Den löneförhöjning, som torde böra begäras för de fyra äldsta andre sekreterarne och andre arkivarien, syntes sålunda utgöra 1,000 kronor för hvardera, med frändrag likväl af pensionsafgiften motsvarande belopp eller 100 kronor för hvardera,

hvertill komme ett belopp af 25 kronor för hvardera till höjning af vikariatsersättning under semester. De båda yngre andre sekreterarnas aflöning, 2,000 kronor, borde, på samma sätt som föreslagits beträffande mellangradstjänsterna mellan första och andra normalgraderna af tjänstemän, höjas med 30 procent, d. v. s. med 600 kronor, hvarifrån borde dragas pensionsavgifterna motsvarande belopp eller 50 kronor. Höjningen af vikariatsersättning under semester torde böra uppföras till 8 kronor 33 öre för hvardera af dessa andre sekreterare.

För portvakten borde uppföras ett aflöningstillägg af 300 kronor, motsvarande 50 procent af den kontanta aflöningen efter afdrag af 100 kronor i anledning af den vid löneregleringen för statskontorets m. fl. ämbetsverk förhöjda uppskattningen af bostadsförmånen. Afdraget för pensionsavgiften blefve för denne 25 kronor. På grund af att bostadsförmånerna uppskattades högre, syntes äfven förhöjningen för förste vaktmästaren i departementet böra uppföras till 300 kronor, i det att ortstillägget på grund af den fria bostaden torde böra sättas till 100 kronor lägre än för de förste vaktmästare, som icke åtnjöte fri bostad; och blefve afdraget för pensionsavgiften här jämnt 30 kronor.

Med anslutning till de af löneregleringskommittén anförda skäl biträder jag, hvad kommittén föreslagit i fråga om dessa tjänstemän och betjante.

I enlighet med de af chefen för justitiedepartementet och mig förordade grunder skulle således provisoriska aflöningstillägget för de ordinarie befattningshafvare i utrikesdepartementet, hvarom här är fråga, utgå i enlighet med följande inom löneregleringskommittén uppgjorda förslag:

På ordinarie stat uppförda befattningshavare.	Nuvarande begynnelseaflöning.			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt).				Till prov. tredje ålders-tillägg beräknadt belopp.	Pensionsavgift motsvarande belopp		Till höjning af vikariatsersättning under semester afsett belopp.	
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Ordstillägg.	Summa.		beräknadt enligt pensionslagen.	afrundadt.		
1 afdelningschef	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	—	¹⁾ 313 60	350	62	50
1 »	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	—	280 —	300	62	50
1 »	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	—	280 —	300	62	50
1 »	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	—	280 —	300	62	50
1 förste sekreterare ...	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	134 40	150	12	50
1 » » ...	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	134 40	150	12	50
1 » » ...	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	134 40	150	12	50
1 » » ...	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	134 40	150	12	50
1 » arkivarie	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	²⁾ 176 40	200	12	50
1 andre »	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	—	81 40	100	25	—
1 » sekreterare	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	—	66 —	100	25	—
1 » »	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	—	66 —	100	25	—
1 » »	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	—	66 —	100	25	—
1 » »	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	—	66 —	100	25	—
1 » »	1,200	800	2,000	300	100	200	600	—	45 —	50	8	33
1 » »	1,200	800	2,000	300	100	200	600	—	45 —	50	8	33
1 förste vaktmästare (jämte fri bostad) ...	650	300	950	100	150	50	300	—	—	30	—	—
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	—	¹⁾ 24 —	25	—	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	¹⁾ 24 —	25	—	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	¹⁾ 24 —	25	—	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	21 ¹ —	25	—	—
1 portvakt (jämte fri bostad)	500	300	800	200	50	50	300	—	—	25	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	21,200	—	—	2,805	454	16

¹⁾ Beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 1 ålderstillägg.

²⁾ » » » » » » » 2 »

Till ifrågavarande ändamål skulle således fordras ett förslagsanslag af 18,849 kronor 16 öre eller i rundt tal 18,850 kronor, däraf 455 kronor till höjning af vikariatsersättning under semester.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.»

Då den för utrikesdepartementet föreslagna staten i sin helhet är upprättad i enlighet med de af utskottet gillade grunder, villkor och bestämmelser för åtnjutande af det provisoriska lönetillägget, får utskottet tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Under punkt 44 af fjärde hufvudtiteln har departementschefen beträffande provisorisk lönereglering för landtförsvarsdepartementet anfört följande:

*Landt-
försvars-
departe-
mentet.*

»Under åberopande af hvad chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden denna dag anfört i fråga om provisorisk lönereglering för statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, får jag i underdånighet underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning frågan om sådan lönereglering för landtförsvarsdepartementet.

Inom departementet äro på ordinarie stat, förutom expeditionschefen, anställda 2 kansliråd, 3 kanslisekreterare, 1 registrator, 1 förste vaktmästare och 1 vaktmästare å kansliexpeditionen, hvarjämte å staten finnes upptaget ett arfvode å 750 kronor för 1 vaktmästare med skyldighet att ansvara för de till kommandoexpeditionen hörande rummens eldning och städning.

I fråga om dessa befattningshafvare föreligga icke några särskilda förhållanden, som kräfva något uttalande från min sida utöfver hvad chefen för justitiedepartementet anfört.

I enlighet med de af honom förordade grunder skulle således det provisoriska aflöningstillägget för de befattningshafvare i landtförsvarsdepartementet, hvarom är fråga, utgå i enlighet med följande inom löne-regleringskommittén uppgjorda förslag:

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Nuvarande begynnelseaflöning.			Provisoriskt aflönings-tillägg (oreduceradt).				Pensionsafgift motsvarande belopp			Till höjning af vikariatsersättning under semester afsett belopp.	
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orsätllägg.	Summa.	beräknadt enligt pensionslagen.	afrundadt.			
1 kansliråd och byråchef	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	280	—	300	62	50
1 » » »	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	280	—	300	62	50
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134	40	150	12	50
1 »	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134	40	150	12	50
1 »	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134	40	150	12	50
1 registrator	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134	40	150	12	50
1 förste vaktmästare ...	800	300	1,100	100	150	150	400	27	—	30	—	—
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	21	—	25	—	—
1 » , arfvode .	—	—	750	—	—	—	350	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	9,350	—	—	1,255	175	—

Till ifrågavarande ändamål skulle således erfordras ett förslagsanslag af $(9,350 - 1,255 + 175 =) 8,270$ kronor, däraf 175 kronor till höjning af vikariatsersättningarna under semester.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningsstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.»

Då utskottet ej funnit anledning till anmärkning emot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får utskottet tillstyrka bifall till densamma.

*Sjöförsvars-
departe-
mentet.*

Under punkt 13 af femte hufvudtiteln har departementschefen beträffande provisorisk lönereglering för sjöförsvarsdepartementet anfört följande:

»Under återopande af hvad chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden denna dag anfört i fråga om vidtagande af provisorisk lönereglering för statsdepartementen, får jag i underdanighet underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning fråga om sådan lönereglering för sjöförsvarsdepartementet.

Inom departementet äro på ordinarie stat, förutom expeditiionschefen, anställda 2 kanslisekreterare och 1 registrator äfvensom 2 förste vaktmästare, hvilka sistnämnda äro i staten uppförda, den ene under

departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt den andre under departementets kommandoexpedition.

Den ene af de två kanslisekreterarna uppbär för handläggning af en del sådana göromål, som i andra statsdepartements expeditioner tillhöra byråchef, ett i staten uppfördt särskildt arvode af 1,000 kronor.

Med hänsyn härtill har löneregleringskommittén i sitt af chefen för justitiedepartementet omförmälda utlåtande den 16 december 1909 förklarat sig anse, att det aflöningsstillägg, som kunde tillerkännas denne kanslisekreterare, borde sättas 300 kronor högre än för kanslisekreterare i allmänhet eller till 1,500 kronor, fördelade i lön 700 kronor, tjänstgöringspenningar 400 kronor och ortstillägg 400 kronor.

Den af löneregleringskommittén sålunda uttalade mening biträdades af mig.

Beträffande öfriga befattningshafvare, hvarom här är fråga, föreligga icke några särskilda förhållanden, som kräfva uttalande från min sida utöfver hvad chefen för justitiedepartementet anför; och torde således å dem böra tillämpas de grunder för det provisoriska aflöningsstilläggets utgående, hvilka chefen för justitiedepartementet förordnat i afseende å motsvarande befattningshafvare i sistnämnda departement.

Beträffande det afsedda aflöningsstillägget för ifrågavarande befattningshafvare har löneregleringskommittén låtit uppgöra följande förslag:

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Nuvarande begynnelseaflöning.			Provisoriskt aflönings- tillägg (oreduceradt).				Pensionsavgift motsvarande belopp.			Till höj- ning af vikariats- ersätt- ning un- der se- mester afsedt belopp.	
	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Summa.	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Ortstillägg.	Summa.	beräknadt enligt pensions- lagen.	beräknadt enligt pensions- lagen.	af- rundadt.		
1 kanslisekreterare...	2,500	1,500 1,000	4,000 1,000	700	400	400	1,500	1) 176	40	200	50	—
1 » ...	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	1) 176	40	200	12	50
1 registrator.....	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	1) 176	40	200	12	50
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	100	150	150	400	27	—	30	—	—
1 » »	800	300	1,100	100	150	150	400	27	—	30	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	4,700	—	—	660	75	—

1) Beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 2 ålderstillägg.

Emot detta förslag finner jag icke annat att erinra, än att, då det under rubriken tjänstgöringspenningar för en kanslisekreterare uppförda belopp af 1,000 kronor hittills icke ansetts utgöra tjänstgöringspenningar, jänväl det för honom nu ifrågasatta högre aflöningstillägget af 300 kronor icke torde böra hänföras till dylik aflöningsform.

Till nu ifrågavarande ändamål skulle således erfordras ett förslagsanslag af 4,115 kronor, däraf 75 kronor till höjning af vikariatsersättning under semester.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.»

*Utskottets
yttrande.*

Emot förevarande förslag till provisorisk lönereglering för sjöförvarsdepartementet har utskottet ej funnit annat att anmärka, än att det provisoriska lönetillägget för den kanslisekreterare, hvilken för verkställande inom departementet af byråchef tillkommande göromål hittills uppburit ett särskildt arvode af 1,000 kronor, synes i enlighet med löneregleringskommitténs förslag böra, hvad beträffar det tillägg, som belöper sig på nämnda arvode, eller 300 kronor, upptagas såsom tjänstgöringspenningar och sålunda i sin helhet fördelas med 700 kronor i lön, 400 kronor i tjänstgöringspenningar och 400 kronor i ortstillägg.

*Civildeparte-
mentet.*

Beträffande provisorisk lönereglering för civildepartementet har statsrådet och chefen för nämnda departement under punkt 5 af sjätte hufvudtiteln anfört följande:

»Under återopande af hvad chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden denna dag anfört i fråga om provisorisk lönereglering för statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, får jag i underdanighet underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning fråga om sådan lönereglering för civildepartementet.

Inom departementet äro på ordinarie stat anställda 4 kansliråd, 5 kanslisekreterare, 1 registrator, 1 förste vaktmästare och 2 vaktmästare, hvarjämte å departementets stat finnas uppförda 1 förste statsrådsvaktmästare och 1 statsrådsvaktmästare.

I fråga om dessa befattningshufvare föreligga icke några särskilda förhållanden, som kräfva något uttalande från min sida utöfver hvad chefen för justitiedepartementet anfört.

I enlighet med de af honom förordade grunder skulle således det provisoriska aflöningstillägget för de ordinarie befattningshufvare i civildepartementet, hvarom är fråga, utgå i enlighet med följande inom löne-

regleringskommittén uppgjorda, men med hänsyn till nyligen skedd förändring inom departementets tjänstemannapersonal jämkade förslag.

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Nuvarande begynnelse- aflöning.			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt).				Pensionsafgift motsvarande belopp			Till höj- ning af vikariats- ersätt- ning un- der se- mester afsedt belopp.
	Lön.	Tjänst- göttnings- penningar.	Summa.	Lön.	Tjänst- göttnings- penningar.	Ortstillägg	Summa.	pensions- lagen.	beräknadt enligt pensions- lagen.	afrundadt.	
1 kansliråd och byråchef	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	¹⁾ 313 60	350		62 50
1 " " "	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	¹⁾ 313 60	350		62 50
1 " " "	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	¹⁾ 313 60	350		62 50
1 " " "	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	280 —	300		62 50
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	²⁾ 176 40	200		12 50
1 " "	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	²⁾ 176 40	200		12 50
1 " "	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	²⁾ 176 40	200		12 50
1 " "	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134 40	150		12 50
1 " "	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134 40	150		12 50
1 registrator	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	¹⁾ 155 40	200		12 50
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	100	150	150	400	27 —	30		— —
1 förste statsrådsvaktmäst.	800	300	1,100	100	150	150	400	27 —	30		— —
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	¹⁾ 24 —	25		— —
1 " "	500	300	800	200	50	150	400	¹⁾ 24 —	25		— —
1 statsrådsvaktmästare ...	500	300	800	200	50	150	400	²⁾ 21 —	25		— —
Summa	—	—	—	—	—	—	16,000	—	—	2,585	325 —

¹⁾ Beräknadt å den höjda begynnelönen jämte 1 ålderstillägg.

²⁾ " " " " " " " 2 "

Till ifrågavarande ändamål skulle således erfordras ett förslagsanslag af 13,740 kronor, däraf 325 kronor till höjning af vikariatsersättning under semester.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.»

Uti den föreslagna staten bör, i enlighet med utskottets ofvan gjorda uttalande, en minskning i det registratorn tillkommande lönefyllnadsbeloppet göras med 750 kronor, eller det belopp, hvarmed registra-

*Utskottets
yttrande.*

torns inkomster af sportler beräknas öfverstiga det af utskottet såsom skälig ersättning för ökad arbete ansedda belopp 500 kronor.

Med iakttagande af denna minskning skulle för provisorisk löne-reglering af civildepartementet erfordras ett anslag af 12,990 kronor.

Emot den af Kungl. Maj:t föreslagna staten har utskottet intet att i öfrigt erinra.

*Finans-
departementet.*

Under punkt 8 af sjunde hufvudtiteln har vederbörande departementschef beträffande provisorisk löne-reglering för finansdepartementet anfört följande:

»Under återopande af hvad chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden denna dag anfört i fråga om provisorisk löne-reglering för statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, får jag i underdånighet underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning frågan om sådan löne-reglering för finansdepartementet äfvensom i den ordning, vederbörande ämbetsverk med afseende å de extra anslagen finnas i riksstaten uppförda, för öfverintendentsämbetet, kommerskollegium och statistiska centralbyrån.

För egen del biträder jag i alla delar den af justitieministern uttalade meningen om behovet och billigheten af provisorisk löne-reglering för statsdepartementen och de oreglerade ämbetsverken. Den principiella ställningen till frågan i hela dess vidd har jag därigenom, hvad mig själf ankommer, på förhand angifvit och skall därför därutiinnan i det följande inskränka mig att för hvarje ämbetsverk, som af frågan beröres, redogöra för de särskilda skäl, som af förslagsställare eller ämbetsverk anförts med afseende å den provisoriska löne-regleringen just för samma ämbetsverk. Jag öfvergår härmed till frågan om den provisoriska löne-regleringen för finansdepartementet.

Inom sagda departement äro på ordinarie stat, förutom expeditionschefen, anställda 2 kansliråd, 3 kanslisekreterare, 1 registrator, 1 förste vaktmästare och 1 vaktmästare.

I fråga om dessa befattningshafvare föreligga icke några särskilda förhållanden, som kräfva något uttalande från min sida utöfver hvad chefen för justitiedepartementet anfört.

I enlighet med de af honom följda, jämväl af mig nu förordade grunder skulle kostnaderna för den provisoriska löne-regleringen för befattningshafvare i finansdepartementet kunna beräknas på följande sätt:

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Nuvarande begynnelse- aflöning.			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt.)			Pensionsavgift motsvarande belopp			Till höj- ning af vikariats- ersättning under semester afsedt belopp.
	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Summa.	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Orts- tillägg.	Summa.	beräknadt enligt pensions- lagen ¹⁾	afrun- dadt.	
1 kansliråd och byråchef ...	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	²⁾ 313 60	350	62 50
1 " " " " ...	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	280 —	300	62 50
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134 40	150	12 50
1 " " " "	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134 40	150	12 50
1 " " " "	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	134 40	150	12 50
1 registrator	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	³⁾ 176 40	200	12 50
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	100	150	150	400	27 —	30	— —
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	²⁾ 24 —	25	— —
Summa	—	—	—	—	—	—	9,000	— —	1,355	175 —

¹⁾ Beträffande ålderstillägg är kostnadsberäkningen grundad på uppgifter i den inom statskontorets riksbokslutsbyrå upprättade liggare öfver statsverkets specialutgiftsstater för år 1909, med iakttagande däraf att en af byråcheferna förklarats berättigad till första ålderstillägget å lönen från och med år 1910.

²⁾ beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 1 ålderstillägg;

³⁾ " " " " " " " 2 "

Till ifrågavarande ändamål skulle således erfordras ett förslagsanslag af 7,820 kronor, däraf 175 kronor till höjning af vikariatserättning under semester.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.»

Då Kungl. Maj:t beträffande provisorisk lönereglering för finansdepartementet till alla delar följt det för sådan reglering af justitiedepartementet framställda förslag, har utskottet icke haft anledning till anmärkning emot förevarande förslag till stat för finansdepartementet.

Angående provisorisk lönereglering för å ecklesiastikdepartementets ordinarie stat uppförda befattningshafvare har statsrådet och chefen för nämnda departement under punkt 23 af åttonde hufvudtiteln yttrat följande:

*Ecklesiastik-
departementet.*

»Under åberopande af hvad chefen för justitiedepartementet till
Bih. till Riksd. Prot. 1910. 4 Saml. 1 Afd. 10 Häft.

statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden denna dag anført i fråga om *provisorisk lönereglering* för statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, får jag i underdånighet underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning fråga om sådan lönereglering för ecklesiastikdepartementet.

Inom departementet äro på ordinarie stat anställda 3 kansliråd, 6 kanslisekreterare, 1 registrator, 1 förste vaktmästare och 2 vaktmästare.

I fråga om dessa befattningshafvare föreligga icke några särskilda förhållanden, som kräfva något uttalande från min sida utöfver hvad chefen för justitiedepartementet anført.

I enlighet med de af honom förordade grunder skulle således det provisoriska aflöningstillägget för de ordinarie befattningshafvare i ecklesiastikdepartementet, hvarom är fråga, utgå i enlighet med följande inom löneregleringskommittén uppgjorda förslag:

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Nuvarande begynnelseaflöning.			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt).				Till prov. tredje ålders-tilläggberäkning (belopp*)	Pensionsavgift motsvarande belopp		Till höjning af vikariatsersättning under semester afsett belopp.
	Lön.	Tjänstgöringspenningar	Summa.	Lön.	Tjänstgöringspenningar	Orts tillägg.	Summa.		beräknadt enligt pensionslagen ¹⁾ .	afrundadt.	
1 kansliråd och byråchef	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	—	¹⁾ 313 60	350	62 50
1 » » »	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	—	¹⁾ 313 60	350	62 50
1 » » »	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	—	280 —	300	62 50
1 kanslisekreterare.....	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	²⁾ 176 40	200	12 50
1 »	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	¹⁾ 155 40	200	12 50
1 »	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	¹⁾ 155 40	200	12 50
1 »	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	134 40	150	12 50
1 »	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	134 40	150	12 50
1 »	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	134 40	150	12 50
1 registrator.....	2,500	1,500	4,000	700	100	400	1,200	—	²⁾ 176 40	200	12 50
1 förste vaktmästare...	800	300	1,100	100	150	150	400	—	27 —	30	—
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	—	¹⁾ 24 —	25	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	¹⁾ 24 —	25	—
Summa	—	—	—	—	—	—	14,700	—	—	2,330	275 —

*) Beträffande ålderstillägg är kostnadsberäkningen grundad på uppgifter i den inom statskontorets riksbokslutsbyrå upprättade liggare öfver statsverkets specialutgiftsstaten för år 1909.

¹⁾ beräknadt å den höjda begynnelselönen jemte 1 ålderstillägg.

²⁾ » » » » » 2 »

Till ifrågavarande ändamål skulle således erfordras ett förslagsanslag af 12,645 kronor, däraf 275 kronor till höjning af vikariatsersättning under semester.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.»

Under iakttagande af den minskning, som föranledes af hvad ofvan af utskottet anförts beträffande registratorn i ecklesiastikdepartementet tillkommande provisoriskt aflöningstillägg, utgör slutsumman för genomförande af provisorisk lönereglering för departementet 12,145 kronor.

Då den för departementet föreslagna ökningen af aflöningsbeloppen är verkställd i enlighet med ofvan angifna allmänna regler, får utskottet i öfrigt tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts härutinnan gjorda förslag.

På grund af hvad ofvan anförts, får utskottet alltså hemställa,

att Riksdagen må,

A. till provisorisk lönereglering för befattningshafvande i statsdepartementen, i enlighet med de här ofvan angifna grunder å extra stat för år 1911 anvisa såsom särskilda förslagsanslag:

a) under andra hufvudtiteln . . . 5,195 kronor, däraf högst 100 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

b) under tredje hufvudtiteln . . . 18,850 kronor, däraf högst 455 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

c) under fjärde hufvudtiteln . . . 8,270 kronor, däraf högst 175 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

d) under femte hufvudtiteln . . . 4,115 kronor, däraf högst 75 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

e) under sjätte hufvudtiteln . . . 12,990 kronor, däraf högst 325 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

*Utskottets
yttrande.*

f) under sjunde hufvudtiteln . . . 7,820 kronor, däraf högst 175 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

g) under åttonde hufvudtiteln . . 12,145 kronor, däraf högst 275 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

B. godkänna följande villkor, utöfver redan gällande lönevillkor, för åtnjutande af de provisoriska aflöningstilläggen, nämligen:

att tjänsteman icke må med den befattning, för hvilken lönefyllnaden utgår, förena vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår tjänsteman, som af Kungl. Maj:t utnämnes, Kungl. Maj:t, och hvad angår innehafvare af annan befattning, vederbörande chef, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid det egna verket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att, ifråga om rätt att åtnjuta aflöningsförmåner under tjänstledighet, hvad som stadgats angående lön gäller jämväl beträffande ortstillägg;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något däraf;

att hvad som föreskrifvits i fråga om tidpunkten för inträdande af löneförhöjning första och andra

gången skall äga motsvarande tillämpning beträffande tredje löneförhöjningen, där sådan äger rum;

att löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, ej må tillträda samma förhöjning;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att begagna sig af semester å tid af året, som af vederbörande chef bestämmes; äfvensom

att samtliga ordinarie befattningshafvande skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag; samt

C. föreskrifva till iakttagande vid utbetalningen af provisoriska aflöningstillägg

dels att å lönen skall afdragas, efter år räknadt, så stort belopp — afrundadt, om sådant erfordras för vinnande af jämn summa, till närmast högre femtio- eller hundratal och, hvad vaktmästare beträffar, till 30 kronor för förste vaktmästare och 25 kronor för andre vaktmästare samt portvakt — som motsvarar den pensionsavgift, hvilken enligt lagen den 11 oktober 1907 angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension skulle hafva af vederbörande befattningshafvande erlagts såsom bidrag till egen pensionering, om berörda lag varit å honom tillämplig; börande dock därvid iakttagas, att den, som oberoende af den provisoriska löneregleringen är skyldig att erlägga pensionsavgift enligt berörda lag, skall därutöfver vidkännas allenast så stort afdrag, som betingas af lönetillökningen vid den provisoriska löneregleringen, hvarvid afdraget, efter sammanläggning med pensionsavgiften, afrundas på förut angifvet sätt;

dels ock att, om vaktmästare eller portvakt, för hvilken föreslagits provisoriskt aflöningstillägg å 400 kronor, åtnjuter fri bostad med bränsle, skall, så länge

denna förmån kvarstår, från ortstillägget eller lönen afdragas så stort belopp, att det, tillsammans med hvad som enligt den ordinarie aflöningsstaten för berörda förmån afdrages från aflöningen, uppgår till 250 kronor.

2:o.

*Provisorisk
lönereglering
för väg- och
vattenbygg-
nadsstyrelsen.*

Under punkt 14 af sjätte hufvudtiteln har Kungl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering för ordinarie befattningshafvare i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 14 januari innevarande år tillstyrkta grunder och på däruti förordade villkor, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 10,370 kronor, däraf högst 270 kronor 83 öre må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet är af följande lydelse:

»Jag tillåter mig vidare, under hänvisning till det förut af mig åberopade yttrandet af chefen för justitiedepartementet, underställa Eders Kungl. Maj:t fråga om provisorisk lönereglering för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Aflöningsstat för denna styrelse antogs vid 1882 års riksdag. Den har sedermera, särskildt vid 1888, 1899, 1901 och 1902 års riksdagar, undergått en del förändringar och upptager för närvarande följande befattningshafvare i själfva styrelsen, nämligen:

1 chef med 8,000 kronors aflöning, däraf 6,000 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar;

2 byråchefer, hvardera med 6,400 kronors aflöning, däraf 4,400 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålders-tillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år;

1 byrådirektör med 4,500 kronors aflöning, däraf 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor, efter 5 och 10 år;

1 byråingenjör med 3,500 kronors aflöning, däraf 2,300 kronor

lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, efter 5 och 10 år;

1 registrator, tillika aktuarie, 1 revisor och bokhållare samt 1 notarie, en hvar med 3,000 kronors aflöning, däraf 1,800 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor efter 5 och 10 år;

1 vaktmästare med 800 kronors aflöning, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte bostad och ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter 5 år; samt

1 vaktmästare med 800 kronors aflöning, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter 5 år.

Å staten finnas jämväl upptagna 6 under styrelsen lydande distriktschefer, hvar och en med 3,000 kronors lön; samt

8 extra distriktsingenjörer, en hvar med 1,500 kronors arfvode.

De för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen fastställda aflöningsvillkoren äro i allt väsentligt desamma som de, hvilka gälla för Eders Kungl. Maj:ts kansli och för hvilka chefen för justitiedepartementet lämnat redogörelse.

På sätt chefen för justitiedepartementet omnämnt, har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i ämnet inkommit med en skrift och däri hemställt, att styrelsens personal måtte beredas provisorisk löneförhöjning, motsvarande den som i statskontoret vid den nya löneregleringen fastställande kommit vederbörande befattningshafvare till del.

Vid uppgörande af en beräkning öfver det anslag, som för ändamålet skulle erfordras, har styrelsen tillämpat sitt förslag så, att öfverdirektören, hvilken, såsom ofvan nämnts, för närvarande uppbär en aflöning af 8,000 kronor, skulle få denna höjd med 3,000 kronor eller till 11,000 kronor, hvarifrån dock skulle afdragas pensionsavgift motsvarande belopp, 360 kronor.

Uti sitt i ärendet afgifna utlåtande erinrar löneregleringskommittén, att de aflöningar, som vid de under senare åren verkställda nya lönereglingar tillerkänts öfverdirektörer och med dem likställda chefer, utgjort i normalgrad 9,000 kronor (öfverdirektören i kontrollstyrelsen, chefen för kungl. biblioteket, m. fl.), samt att den högsta aflöning, som tillerkänts öfverdirektör, utgjort 10,000 kronor (öfverdirektören i landtmäteristylelsen m. fl.).

Löneregleringskommittén har ock vid uppgörande af sitt förslag utgått från den förutsättningen, att öfverdirektören i väg- och vatten-

byggnadsstyrelsen, som hittills uppburit 1,000 kronor mer än förutvarande öfverdirektörsaflöningen i normalgrad, bör vid en provisorisk lönereglering fortfarande intaga motsvarande ställning i aflöningshänseende och sålunda komma i åtnjutande af ett aflöningsstillägg af 2,000 kronor, minskadt med belöpande pensionsafdrag.

För byråingenjören i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har styrelsen i sin beräkning upptagit en aflöningsförhöjning af 1,166 kronor 55 öre, motsvarande 33 $\frac{1}{3}$ procent af hans nuvarande begynnelseaflöning.

Löneregleringskommittén åter har, då för kanslisekreterarna och andra i aflöningshänseende mellan första och andra normalgraderna stående tjänstemän inom statsdepartementen föreslagits allenast 30 procents ökning af begynnelseaflöningen, ansett, att i öfverensstämmelse därmed det provisoriska aflöningsstillägget för ifrågavarande byråingenjör bör föreslås till 1,050 kronor, fördeladt i lön 350 kronor, tjänstgöringspenningar 400 kronor och ortstillägg 300 kronor.

Den vaktmästare, hvars aflöning utgår med 800 kronor jämte bostad och ålderstillägg, intager i aflöningshänseende en ställning mellan förste och andre vaktmästare. Den af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ifrågasatta provisoriska höjningen utgör emellertid för båda dessa kategorier 400 kronor, med afdrag för pensionsavgift motsvarande belopp respektive 24 och 21 kronor.

Löneregleringskommittén finner den omständigheten att ifrågavarande vaktmästare äger rätt till ålderstillägg göra honom närmast jämförlig med en andre vaktmästare. Kommittén har därför föreslagit, att aflöningsstillägget till honom skall utgå med 400 kronor, men att därifrån skall, utom 25 kronor i stället för pensionsavgift, dragas 100 kronor i anledning däraf, att fri bostad, som enligt äldre stater anses motsvara 150 kronor, i de på senare tiden fastställda staterna för centrala ämbetsverk åsatts ett värde af 250 kronor.

Öfriga befattningshafvare inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har löneregleringskommittén ansett böra tillerkännas en provisorisk aflöningsförhöjning, motsvarande den, som vid de nya staternas fastställande kommit deras vederlikar inom statskontoret m. fl. centrala verk till del.

Hvad löneregleringskommittén sålunda föreslagit har jag funnit mig kunna till alla delar biträda.

Ehuru distriktscheferna och extra distriktsingenjörerna inom väg- och vattenbyggnadsdistrikten äro uppförda å styrelsens stat, lära de dock, såsom ock löneregleringskommittén i sitt utlåtande erinrat, icke i

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.»

*Utskottets
yttrande.*

Enligt hvad utskottet inhämtat har det till befattningshafvare inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under år 1909 utbetalda extra lönetillägget utgjort 1,322 kronor. Den ökade kostnaden för genomförande af provisorisk lönereglering för styrelsen skulle sålunda, med iakttagande af hvad under punkt 1 här ofvan anförts beträffande inträffande förändringar i storleken af extra lönetillägget, uppgå till omkring 9,048 kronor.

Då utskottet ej haft anledning till anmärkning vare sig emot det föreslagna anslagsbeloppet eller dess fördelning samt Kungl. Maj:t för åtnjutande af provisoriskt aflöningstillägg föreslagit samma villkor, som af utskottet gillats beträffande provisorisk lönereglering för statsdepartementen, får utskottet alltså hemställa

att Riksdagen må:

a) till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, i enlighet med de här ofvan angifna grunder, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 10,370 kronor, däraf högst 270 kronor 83 öre må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

b) godkänna de under punkt 1 mom. B här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

c) till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C här ofvan intagna föreskrifter.

3:o

I punkt 25 af sjätte hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönerreglering för ordinarie befattningshafvare i medicinalstyrelsen, i enlighet med de i statsrådsprotokollet tillstyrkta grunder och på de däruti förordade villkor, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 18,930 kronor däraf högst 612 kronor 50 öre må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

*Provisorisk
lönerreglering
för medicinal-
styrelsen.*

Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet är af följande lydelse:

»Under återopande af chefens för justitiedepartementet förutnämnda yttrande till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden har jag vidare att underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning fråga om provisorisk lönerreglering för medicinalstyrelsen.

Stat för medicinalstyrelsen antogs vid 1877 års riksdag.

Enligt beslut vid 1900 års riksdag tillkom från och med år 1901 1 medicinalråd för ärenden rörande veterinärväsendet.

Vid 1901 års riksdag medgafs, att i den för medicinalstyrelsen fastställda stat finge för biträde åt styrelsen vid handläggning af hospitalsärenden uppföras aflöningar åt 1 kamrerare och 1 notarie, tillika sekreterare.

I sammanhang med godkännande af stat för en statsmedicinsk anstalt beslöts vid 1908 års riksdag, att det i medicinalstyrelsens stat upptagna anslag till en rättskemist skulle utgå ur riksstaten.

Å ordinarie stat för medicinalstyrelsen äro således för närvarande upptagna följande befattningshafvare, nämligen:

inom normalgraderna:

1 generaldirektör, med 9,000 kronors aflöning, däraf 6,200 kronor lön och 2,800 kronor tjänstgöringspenningar;

5 ledamöter, hvardera med 6,400 kronors aflöning, däraf 4,400 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålders-tillägg till lönen å 600 kronor;

4 andra gradens tjänstemän (sekreterare, 2 kamrerare samt ombudsman och fiskal) med 4,500 kronors aflöning, däraf 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte 2 ålderstillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor;

3 första gradens tjänstemän (notarie, notarie tillika sekreterare, samt kassör och bokhållare) med 3,000 kronors aflöning, däraf lön 1,800 kronor och tjänstgöringspenningar 1,200 kronor, jämte 2 ålders-tillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor;

1 förste vaktmästare med 950 kronors aflöning, däraf 650 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte fri bostad; och

2 vaktmästare, hvardera med 800 kronors aflöning, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor;

samt utom normalgraderna:

1 notarie med 2,800 kronors aflöning, däraf 1,800 kronor lön och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor, efter 5 och 10 år; äfvensom

1 registrator och aktuarie med 3,200 kronors aflöning, däraf 1,800 kronor lön och 1,400 kronor tjänstgöringspenningar, jämte två ålders-tillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor, efter 5 och 10 år.

De för medicinalstyrelsens tjänstemän fastställda aflöningsvillkoren äro i allt väsentligt desamma, som gälla för Eders Kungl. Maj:ts kansli; och för dessas innehåll har chefen för justitiedepartementet lämnat redogörelse.

På sätt chefen för justitiedepartementet omnämnt, hafva tjänstemän och vaktmästare i medicinalstyrelsen i ämnet afgifvit en underdånig skrift och däri hemställt, att Eders Kungl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder i syfte att medicinalstyrelsens personal måtte komma i åtnjutande af enahanda löneförmåner, som tillerkänts deras vederlikar i statskontoret m. fl. nyreglerade centrala ämbetsverk. Såsom särskildt stöd för framställningen anföres, att löneförmåner enligt ny stat redan af Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen beviljats för en tjänsteman af andra graden hos medicinalstyrelsen, nämligen kontrollanten af hospitalens ekonomiska förvaltning.

Uti sitt i ärendet afgifna utlåtande har löneregleringskommittén, beträffande den provisoriska löneförhöjning, som må böra föreslås åt de befattningshafvare hos medicinalstyrelsen, hvilkas aflöning utgår å ordinarie stat med de för normalgraderna fastställda belopp, ansett dessa befattningshafvare böra erhålla aflöningsförmåner, motsvarande dem, som enligt de under senare åren fastställda staterna för statskontoret m. fl. centrala verk tilldelats deras vederlikar i dessa verk.

Löneregleringskommittén erinrar vidare, att den särskilda kommitté, som nyligen afgifvit förslag till definitiv lönereglering m. m. för medicinalstyrelsen, ansett, att den skillnad i aflöning å stat, som nu förefinnes mellan ofvannämnda två utom normalgraderna ställda tjänstemän, en notarie samt registratorn och aktuarien, icke bör bibehållas, utan att dessa befattningar i aflöningshänseende böra likställas med hvarandra och med öfriga i första normalgraden ställda tjänstemän.

Löneregleringskommittén har med stöd häraf hemställt, att ifrågavarande två befattningshafvare måtte vid en provisorisk lönereglering erhålla respektive 1,200 och 800 kronors aflöningstillägg. Genom bifall härtill skulle redan för år 1911 den åsyftade likställigheten i aflöningshänseende blifva åvägabragt.

För hvart och ett af åren 1907—1910 har Riksdagen på extra stat beviljat 600 kronor att användas såsom personligt lönetillägg åt t. f. medicinalrådet G. R. Stenbeck, så länge han bestrider ett medicinalrådsämbete. Under förutsättning att detta lönetillägg må vara beviljadtt jämväl för år 1911, har löneregleringskommittén ansett, att vid bestämmande af pensionsavgift motsvarande löneafdrag ifrågavarande personliga lönetillägg bör betraktas lika med ett under vanliga villkor medgifvet ålderstillägg.

Mot hvad löneregleringskommittén i förevarande hänseende föreslagit lär icke vara någon erinran att framställa.

Det provisoriska aflöningstillägget till ordinarie befattningshafvare i medicinalstyrelsen skulle således utgå i enlighet med följande inom löneregleringskommittén uppgjorda, men med hänsyn till en nyligen skedd förändring inom styrelsens ämbetspersonal jämkade förslag:

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare	Nuvarande begynnelse- aflöning			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt)				Pensionsavgift motsvarande belopp		Till höjning af vikariats- ersättning under semester afsedt belopp
	Lön	Tjänstgörings- penningar	Summa	Lön	Tjänstgörings- penningar	Ordställägg	Summa	beräknadt enligt pen- sionslagen	afrundadt	
1 generaldirektör	6,200	2,800	9,000	800	200	1,000	2,000	360 —	400	25 —
1 ledamot	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	*) 313 60	350	62 50
1 "	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	*) 313 60	350	62 50
1 "	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	*) 313 60	350	62 50
1 "	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	*) 313 60	350	62 50
1 "	4,400	2,000	6,400	600	500	600	1,700	280 —	300	62 50
1 sekreterare	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	165 60	200	37 50
1 kamrerare	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	*) 188 60	200	37 50
1 "	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	*) 188 60	200	37 50
1 ombudsman och fiskal	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	265 60	200	37 50
1 notarie	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	*) 99 90	100	25 —
1 "	1,800	1,000	2,800	400	500	300	1,200	81 40	100	41 67
1 notarie, tillika sekre- terare	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	*) 99 90	100	25 —
1 registrator och aktuarie	1,800	1,400	3,200	400	100	300	800	*) 99 90	100	8 33
1 kassör och bokhållare	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	*) 99 90	100	25 —
1 förste vaktmästare	650	300	950	100	150	50	300	27 —	30	— —
(jämte fri bostad)										— —
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	*) 24 —	25	— —
1 "	500	300	800	200	50	150	400	*) 24 —	25	— —
Summa	—	—	—	—	—	—	21,800	— —	3,480	612 50

*) Beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 1 ålderstillägg.

Till ifrågavarande ändamål skulle således erfordras i afrundadt tal ett förslagsanslag af 18,930 kronor, däraf 612 kronor 50 öre till höjning af vikariatsersättning under semester.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde böra stadgas de villkor och förbehåll, chefen för justitiedepartementet i sitt förutnämnda anförande föreslagit.

Det af Kungl. Maj:t för provisorisk lönereglering beträffande medicinalstyrelsen äskade anslaget 18,930 kronor, minskadt med extra lönetillägget, hvilket under år 1909 utgått med 4,830 kronor, gifver såsom ökad kostnad för ifrågavarande lönereglering ett belopp af 14,100 kronor.

Under erinran att de af utskottet under punkt 1 härofvan omförmälda villkoren för provisorisk lönereglering för statsdepartementen, af Kungl. Maj:t föreslagits att jämväl tillämpas för medicinalstyrelsen, får utskottet, som icke funnit anledning till anmärkning emot det af Kungl. Maj:t begärda aflöningstilläggets storlek eller fördelning, hemställa,

att Riksdagen må

a) till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i medicinalstyrelsen, i enlighet med de här ofvan angifna grunder på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 18,930 kronor, däraf högst 612 kronor 50 öre må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

b) godkänna de under punkt 1 mom. B. här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

c) till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C härofvan intagna föreskrifter.

4:o.

Beträffande provisorisk lönereglering för patent- och registreringsverket har Kungl. Maj:t, som å ämbetsverkets omkostnadsstat upptagit ett förslagsanslag å 17,520 kronor till provisorisk lönereglering för den å patent- och registreringsverkets aflöningsstat uppförda personal, under punkt 6 af sjunde hufvudtiteln föreslagit, bland annat, att detta anslag måtte för nämnda ändamål disponeras i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 14 januari 1910 tillstyrkta grunder och i öfrigt förordade villkor.

Departementschefens i detta ämne till nämnda statsrådsprotokoll afgifna yttrande är af följande lydelse:

»Jag öfvergår nu till frågan om provisorisk lönereglering för patent- och registreringsverket. Såsom jag redan angifvit, har patent- och varumärkeskommittén gjort framställning i ämnet, hvarefter dels patent- och registreringsverket ej mindre i underdånigt utlåtande den 15 oktober 1909 hemställt om bifall till framställningen än äfven i särskild underdånig skrifvelse samma dag med förslag till utgiftsstat för ämbetsverket för år 1911 beräknat de kostnader, som en provisorisk lönereglering i enlighet med kommitténs förslag skulle medföra, dels ock slutligen löneregleringskommittén i underdånig skrifvelse den 16 nästlidna december afgifvit yttrande och förslag i ämnet.

Grunderna för provisorisk lönereglering af patent- och registreringsverket torde redan genom Eders Kungl. Maj:ts tidigare i dag fattade beslut angående provisoriska löneregleringar för statsdepartement och åtskilliga centrala ämbetsverk vara af Eders Kungl. Maj:t fastslagna. Utan att därför beröra de däremot stridande framställningar, som med afseende å patent- och registreringsverket gjorts från ena eller andra hållet, för såvidt desamma icke på grund af särskilda omständigheter böra föranleda till undantag från nämnda grunder eller eljest äro af beskaffenhet att böra särskildt för sig underställas Eders Kungl. Maj:ts pröfning, går jag nu att redogöra för de med löneregleringen för nämnda ämbetsverk förenade anslagsbehof.

*Patent- och
registrerings-
verkets å stat
uppförda
personal.*

Aflöningsstat för patent- och registreringsverket antogs vid 1898 års riksdag och har sedermera år efter år fastställts utan annan förändring beträffande de i staten upptagna befattningarna än att från och med år 1902 antalet byråingenjörer ökats från 6 till 8. Villkor för aflöningsarnas åtnjutande äro meddelade genom kungl. kungörelsen den 27 maj 1898.

Verkets å stat uppförda personal består numera af

öfverdirektören och chefen med en aflöning af 7,000 kronor, däraf 5,000 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar;

2 öfveringenjörer, hvardera med en aflöning af 5,500 kronor, däraf 3,700 kronor lön och 1,800 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter fem år;

3 ledamöter och sekreterare, hvardera med en aflöning af 4,500 kronor, däraf 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte 2 ålderstillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor, efter resp. fem och tio år;

1 registrator och arkivarie, 1 notarie, 8 byråingenjörer samt en bokhållare, hvardera med en aflöning af 3,000 kronor, däraf 1,800 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, jämte 2 ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, efter resp. fem och tio år;

1 förste vaktmästare med en aflöning af 1,100 kronor, däraf 800 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar; samt

3 vaktmästare, hvardera med en aflöning af 800 kronor, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter fem år.

Därjämte är stadgadt, att, om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Härtill komma, enligt hvad patent- och varumärkeskommittén uppgifvit, för registratorn och arkivarien samt notarien inkomster af sportler.

Jämte det löneregleringskommittén fäst uppmärksamheten å detta förhållande, har kommittén erinrat, att alla nu nämnda befattningshafvare utom de två öfveringenjörerna tillhörde allmänna normalgrader. Öfveringenjörerna intoge i aflöningshänseende en ställning mellan tjänstemän i andra och tredje normalgraderna. I de på senare åren antagna nya staterna för statskontoret m. fl. centrala ämbetsverk hade tjänstemännen fått sina begynnelseaflöningar höjda i andra graden med 28,89 procent och i tredje graden med 26,56 procent. Ifrågavarande öfveringenjörers begynnelseaflöning torde vid en provisorisk lönereglering böra höjas med i helt tal 28 procent. Öfveringenjörernas efter denna grund uträknade aflöningstillägg, 1,540 kronor, syntes kommittén böra fördelas på följande sätt: lön 540, tjänstgöringspenningar 400 och ortstillägg 600 kronor.

I fråga om afdrag af pensionsafgift motsvarande belopp har löneregleringskommittén vidare erinrat, att öfverdirektören och en byråingenjör redan nu vore underkastade bestämmelserna i förenämnda pensionslag, hvadan vid provisorisk lönereglering deras skyldighet att vidkännas afdrag af pensionsafgift motsvarande belopp borde modifieras med hänsyn till dem redan nu åliggande skyldighet att erlagga dylik afgift.

Och har kommittén i anslutning till hvad kommittén sålunda och i öfrigt anfört uppgjort följande

**Förslag och kostnadsberäkning rörande provisorisk löne reglering för
Patent- och registreringsverket.**

På ordinarie stat uppförda befattningshavare.	Nuvarande begynnelse- aflöning.			Provisoriskt aflöningsstillägg (oreduceradt).			Pensionsavgift motsvarande belopp		Till höj- ning af vikariats- ersättning under semester afsedt belopp.	
	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Summa.	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Ortsillägg. Summa.	beräknadt enligt pensions- lagen. ¹⁾	afrun- dadt.		
1 öfverdirektör	5,000	2,000	7,000	700	500	800	2,000	²⁾ 74 90	100	—
1 öfveringenjör	3,700	1,800	5,500	540	400	600	1,540	³⁾ 222 78	250	50
1 "	3,700	1,800	5,500	540	400	600	1,540	³⁾ 222 78	250	50
1 ledamot och sekreterare ..	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	⁴⁾ 211 60	250	37 50
1 " " "	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	⁴⁾ 211 60	250	37 50
1 " " "	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	³⁾ 188 60	200	37 50
1 registrator och arkivarie ..	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	81 40	100	25
1 notarie	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	⁴⁾ 118 40	150	25
1 byråingenjör	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	⁴⁾ 118 40	150	25
1 "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	⁴⁾ 118 40	150	25
1 "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	³⁾ 99 90	100	25
1 "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	³⁾ 99 90	100	25
1 "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	³⁾ 99 90	100	25
1 "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	³⁾ 99 90	100	25
1 "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	³⁾ 99 90	100	25
1 "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	⁵⁾ 27 40	46	25
1 bokhållare	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	⁴⁾ 118 40	150	25
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	100	150	150	400	27 —	30	—
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	— —	25	—
1 "	500	300	800	200	50	150	400	— —	25	—
1 "	500	300	800	200	50	150	400	— —	25	—
Summa	—	—	—	—	—	—	21,580	— —	2,651	487 50

¹⁾ Beträffande ålderstillägg är kostnadsberäkningen i allmänhet grundad på uppgifter i statskalendern.

²⁾ Erlägger pensionsafgift med 250 kronor.

³⁾ Beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 1 ålderstillägg;

⁴⁾ » » » » » 2 »

⁵⁾ Erlägger pensionsafgift med 54 kronor.

Hvad löneregleringskommittén sålunda yttrat och föreslagit gifver mig anledning till följande uttalanden. *Departements-
chefen.*

Från patent- och registreringsverket har jag inhämtat, att med de två å aflöningsstaten uppförda befattningarna, registratorn och arkivarien samt notarien, följa ganska afsevärda sportelinkomster, som i fråga om förstnämnda befattning torde uppgå till omkring 4,000 kronor och för notarietjänsten till ännu större belopp, allt årligen. Sportelinkomsterna för en hvar af nämnda tjänster äro alltså högre än de, som, enligt hvad chefen för justitiedepartementet förut denna dag i sammanhang med frågan om provisorisk lönereglering för berörda departement meddelat, följa med registratorstjänsten i justitierevisionsexpeditionen. För sistnämnda tjänst har emellertid i nedre justitierevisionens framställning angående provisorisk lönereglering för tjänstemän därstädes aflöningsstillägg icke ens ifrågasatts. Redan med afseende härå synas mig ifrågavarande två befattningar inom patent- och registreringsverket böra undantagas från den för ämbetsverket nu föreslagna löneregleringen. En sådan åtgärd skulle medföra en sänkning i kommitténs beräkningar i fråga om aflöningsstilläggen med 2,000 kronor eller, efter afdrag af pensionsavgifter motsvarande belopp af 250 kronor, 1,750 kronor och beträffande vikariatsersättningsbeloppet med 50 kronor.

Vidare får jag meddela, att utöfver de två byråingenjörer, som i kommitténs förslag angifvas såsom åtnjutande två ålderstillägg å lönen, ytterligare två byråingenjörer förklarats från 1910 års ingång berättigade till ett andra ålderstillägg. Pensionsavgifter motsvarande belopp skulle på denna grund stiga med 100 kronor.

I öfrigt biträder jag kommitténs förslag till provisorisk lönereglering för den å patent- och registreringsverkets aflöningsstat uppförda personal.

Enligt samma förslag skulle de provisoriska aflöningsstilläggen med afseende å denna personal uppgå till kronor 21,580: — därifrån skulle afdragas pensions-

avgifter motsvarande belopp	»	2,651: —	kronor 18,929: —
Enligt det af mig förordade förslag skulle härifrån afgå	»	1,850: —	
Återstå i provisoriska aflöningsstillägg			kronor 17,079: —
Från det af kommittén till höjning af vikariats- ersättningar afsedda belopp		kronor 487: 50	
skulle vid bifall till mitt förslag afgå	»	50: —	» 437: 50,

hvidan summan af dessa belopp kronor 17,516: 50 eller i jämnadt tal 17,520 kronor torde böra å ämbetsverkets omkost-

nadsstat upptagas såsom förlagsanslag under rubrik »Till provisorisk lönereglering för den å patent- och registreringsverkets aflöningsstat uppförda personal».

Nu gällande allmänna aflöningsvillkor äro, såsom redan antydts, fastställda den 27 maj 1898. Dessa motsvara i hufvudsak aflöningsvillkoren för statsdepartementens ordinarie personal, hvilka förut i dag återgifvits af chefen för justitiedepartementet vid tillstyrkandet af provisorisk lönereglering för ordinarie personalen i justitiedepartementet, med de afvikelser, som äro beroende däraf, att patent- och registreringsverkets personal icke enligt de för ämbetsverket gällande bestämmelser är pensionsberättigad.

Patent- och varumärkeskommittén, hvars förslag till provisorisk lönereglering för patent- och registreringsverket i hufvudsak sammanfaller med det af mig förordade, har särskildt upptagit till behandling frågan, huruvida för åtnjutande af den föreslagna löneförbättringen enahanda villkor och förbehåll borde stadgas, som föreskrifvits vid fastställande under de senaste åren af nya lönestater för andra ämbetsverk. Därvid hade kommittén kommit till den bestämda uppfattningen, att sådana föreskrifter ej borde meddelas förrän i samband med den slutliga löneregleringen, då aflöningsarna fullt afpassats efter tjänsternas beskaffenhet. De af kommittén föreslagna provisoriska aflöningsarna vore nämligen i flertalet fall satta lägre, än äfven med verkets nuvarande organisation kunde anses skäligt. Genom att redan nu uppställa ifrågavarande villkor och förbehåll skulle enligt kommitténs förmenande äfventyras, att hvad som afsåges med det provisoriska ordnandet af aflöningsförhållandena vid ämbetsverket icke vunnes. Dessutom tillåte sig kommittén erinra, att redan för åtnjutande af aflöning enligt 1898 års lönestat för verket funnes stadgad det villkor, bland andra, att med tjänst inom verket i allmänhet ej finge förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den befunnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöringen i verket. Vidare hade enligt nådigt bref till ämbetsverket af den 23 oktober 1908 personalens arbetstid å tjänsterummet fastställts till i allmänhet fem timmar hvarje söckendag; och att flertalet tjänstinnehafvares arbetstid dagligen utgjorde mer än fem timmar, framginge af ämbetsverkets den 31 augusti 1908 till statsrådet och chefen för finansdepartementet aflåtna skrifvelse angående ifrågasatta föreskrifter beträffande tjänsteinnehafvares dagliga arbetstid å tjänsterummet m. m.

Hvad kommittén sålunda anført synes mig dock icke innebära skäl nog att föranleda till undantag, hvad förevarande ämbetsverk beträffar, från de eljest vid nyregleringar föreskrifna allmänna aflöningsvillkor och förbehåll. De särskilda aflöningsvillkor och förbehåll, som chefen för justitiedepartementet föreslagit skola stadgas för åtnjutande af lönetillägg inom justitiedepartementet, synas mig därför böra gälla jämväl med afseende å nu förevarande provisoriska lönereglering.»

Såsom af utredningen framgår, är det här begärda anslaget till provisorisk lönereglering för patent- och registreringsverkets å ordinarie stat uppförda befattningshafvare ämnadt att utgå direkt af verkets medel, hvarför statsverket för genomförande af ifrågavarande reglering icke behöfver vidkännas någon direkt utgift.

*Utskottets
yttrande.*

Under år 1909 har, enligt till utskottet lämnad uppgift, till befattningshafvare i patent- och registreringsverket i extra lönetillägg utbetalts 11,675 kronor. Den ökade kostnaden för genomförande af provisorisk lönereglering för verket skulle sålunda — med iakttagande af hvad under punkt 1 anförts beträffande extra lönetilläggets föränderlighet — komma att uppgå till omkring 5,845 kronor.

Emot den af löneregleringskommittén föreslagna provisoriska lönestaten med däri af Kungl. Maj:t gjorda ändringar har utskottet icke funnit något att erinra.

Därjämte får utskottet biträda, hvad departementschefen uttalat i afseende å tillämpning jämväl för patent- och registreringsverket af de villkor och förbehåll, som ansetts böra uppställas för provisorisk lönereglering beträffande statsdepartementen.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet, som framdeles kommer att afgifva yttrande angående öfriga under punkt 6 i sjunde huvudtiteln af Kungl. Maj:t gjorda framställningar, hemställa,

att Riksdagen må

a) å patent- och registreringsverkets omkostnadsstat uppföra ett förslagsanslag å 17,520 kronor till provisorisk lönereglering för den å verkets aflöningsstat upptagna personal att disponeras i enlighet med här ofvan angifna grunder;

b) godkänna de under punkt 1 mom. B här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningsstilläggen; samt

c) till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C här ofvan intagna föreskrifter.

5:o.

*Provisorisk
lönereglering
för öfverinten-
dentsämbetet.*

Kungl. Maj:t har under punkt 11 af sjunde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i öfverintendentsämbetet, med undantag af kassören och bokhållaren, i enlighet med de af departementschefen tillstyrkta grunder och på de af honom förordade villkor på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 6,550 kronor, däraf högst 145 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

Till statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 14 januari 1910 har departementschefen till stöd för denna framställning anført följande:

»Härefter får jag inför Eders Kungl. Maj:t anmäla frågan om provisorisk lönereglering för intendentsämbetet, en fråga, som väckts af ämbetet i underdånig skrifvelse den 19 november 1909, hvarefter löneregleringskommittén i sitt underdåniga utlåtande den 16 därpåföljde december afgifvit yttrande öfver den i ämnet gjorda framställningen.

Öfverintendentsämbetet, hvars aflöningsstat fastställdes år 1879, har därefter icke undergått annan förändring än att, fränsett vidtagna höjningar i anslaget till vikariatsersättning m. m., förutvarande intendents och sekreterares titlar ändrats till förste intendent och förutvarande arkitekters till intendent.

Öfverintendentsämbetets ordinarie personal utgöres af 1 öfverintendent, 2 förste intendent, 2 intendent, 1 kassör och bokhållare, 1 förste vaktmästare och 1 vaktmästare.

Aflöningarna å stat äro följande:

för öfverintendenten 7,000 kronor, däraf 5,000 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar;

för förste intendenterna 4,500 kronor, däraf 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte 2 ålderstillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor, efter respektive fem och tio år;

för intendenterna 3,600 kronor, däraf 2,400 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, jämte 2 ålderstillägg till lönen, hvarterda å 500 kronor, efter fem och tio år;

för kassören, tillika bokhållare, 2,000 kronor, däraf 1,400 kronor lön och 600 kronor tjänstgöringspenningar;

för förste vaktmästaren 1,100 kronor, däraf 800 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar; och

för vaktmästare 800 kronor, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter fem år.

Därjämte är stadgadt, att, om vaktmästare i sådan egenskap åt-njuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Efter att i korthet hafva redogjort för nämnda stat anför öfverintendentsämbetet i sin omförmälda underdåniga skrifvelse, att ämbetet under årens lopp upprepade gånger varit i tillfälle att inför Eders Kungl. Maj:t ådagalägga den betydande och alltjämt i stigande varande tillväxt, hvori de till ämbetets handläggning hänskjutna ärenden sig befunne, och detta ej allenast hvad tekniska gransknings- m. fl. ärenden och sådana rörande uppgörandet af nya ritningar anginge, utan äfven hvad rörde de å ämbetets administrativa afdelning, där jämväl samtliga från verket utgående skrivelser m. m. upprättades och expedierades, handlagda ärenden beträffande dels utförande af byggnadsarbeten ej mindre för anläggningar, som komme att för framtiden ställas under ämbetets inseende, än äfven för sådana, med hvilka ämbetet efter färdigblifvandet icke torde komma att hafva något att skaffa, såsom exempelvis för närvarande uppförandet af en nybyggnad för hofhållningens disposition å f. d. Indebetouska husets härvarande tomt och af nybyggnaden för naturhistoriska riksmuseet vid Djurgårds Frescati, dels ock underhållsarbeten å de med hvarje år allt talrikare egendomar, som ställdes under ämbetets förvaltning, samt den i sammanhang härmed stående högst betydande medelsförvaltningen.

Under de senaste åren hade emellertid genom Eders Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut äldre, ungefär samtidigt med öfverintendentsämbetets stat fastställda lönestater — och äfven betydligt yngre — upphäfts och ersatts med nya, upptagande högre lönestater, hvarigenom ju det erkännande lämnats, att förutvarande löneförmåner varit för ringa och att de kraf, som framstälts angående deras höjande, varit fullt berättigade.

Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen hade visserligen under tiden för de pågående löneregleringarna beviljat extra lönetillägg åt ämbets- och tjänstemän samt betjänade uti ännu icke reglerade verk, hvarigenom

skillnaden i aflöningsförmåner i regleradt och oregleradt sådant skulle något mindre framträda, men härvid vore att märka, att en rätt afsevärd del af statstjänarna — inom ämbetet för närvarande mer än hälften — icke på grund af de med tilläggens utgående förenade villkor kommit i åtnjutande af desamma, äfvensom att enligt Riksdagens beslut storleken af tilläggen begränsats till 700 kronor, i följd hvaraf den förefintliga skillnaden i lönehänseende för statstjänarna i reglerade och icke reglerade verk på långt när icke blifvit utjämnad.

Det vore gifvetvis tydligt, att, om öfverintendentsämbetet nu ginge att inför Eders Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om ett provisoriskt förbättrande af de löneförmåner, som för trettio år tillbaka ansetts böra tillkomma ämbetet, hvad ämbetet därutinnan ansåge sig böra föreslå ingalunda finge betraktas såsom någon som helst norm för en blifvande omorganisation af verket, då en sådan, med hänsyn till på denna fråga inverkan, numera rådande förhållanden och åsikter, torde blifva af en ganska genomgripande art.

Öfverintendentsämbetet ville därefter kraftigt framhålla, att det, såvidt ämbetet kunde finna, måste anses med enkel rättvisa och billighet förenadt, att den omständighet, att ett ämbetsverk ännu ej hunnit omregleras, icke borde medföra den kännbara olägenheten för de statstjänare inom oreglerade verk att försätta honom i väsentligt sämre aflöningsställning — ehuru med lika mycket eller mer arbete — än kamrater inom samma grad uti det reglerade verket och det icke blott därutinnan, och i främsta rummet, att den direkta aflöningen vore icke oväsentligt mindre, utan äfven med afseende å ovissheten af huru de vid de olika Riksdagarne beslutade lönetilläggen — om han ens kunde af ett sådant blifva delaktig — komme att utgå. På grund häraf hade öfverintendentsämbetet funnit sig äga goda skäl att i underdånighet hemställa om provisorisk lönereglering för ämbetsverket.

Med afseende å den för öfverintendentsämbetet nu gällande staten framhåller ämbetet i sin förenämnda underdåniga skrifvelse, bland annat, att de därå uppförda två intendenterna i aflöningshänseende icke torde hafva någon motsvarighet i de fastställda nya staterna. Då emellertid, å ena sidan, det torde vara oemotsägligt, att icke också dessa tjänstemän borde beredas förmån af tillfällig förbättring i sina löner i ungefär samma grad som öfriga tjänstemän i verket, men, å den andra, något pensionsunderlag för deras tjänster icke funnes bestämdt och något afdrag, motsvarande pensionsafgiften, förty icke syntes kunna fixeras, ville öfverintendentsämbetet — jämte meddelande, att den ene af dessa intendenten från och med år 1910 innehade rätt till uppbärande af det första ålderstillägget, men att den andre ännu icke vore därtill befogad

— för sin del föreslå, att den intendents aflöning, som utginge med ålderstillägg och alltså belöpte sig till 4,100 kronor, höjdes med 1,030 kronor och att beträffande den intendent, som ej hade dylikt tillägg utan i aflöning uppbure allenast 3,600 kronor, aflöningen höjdes med 1,050 kronor, förhöjningar, som beräknats efter ungefär enahanda grunder i procent, som för en första gradens tjänsteman efter de nya staterna med vederbörligt pensionsafdrag;

Likaså intoge, fortsätter öfverintendentsämbetet, kassören, som tillika vore bokhållare hos ämbetet, en särställning, som icke återfunnes i de stadfästade nya staterna, och beträffande hvars pensionsunderlag med ty åtföljande afdrag, motsvarande afgiften för pensionering, alltså icke funnes något stadgadt. Ämbetet föresloge, för beredande åt kassören — som med nådigt tillstånd med kassörstjänst i medicinalstyrelsen förerade sin befattning hos ämbetet — af jämförlig och skälig provisorisk förhöjning för hans med hvarje år väsentligt ökade arbete, att dennes aflöning, som utginge med 1,400 kronor i lön och 600 kronor i tjänstgöringspenningar utan ålderstillägg, finge höjas med 500 kronor.

I sitt förr omförmälda underdåniga utlåtande åberopar löneregringskommittén i fråga om intendenternas aflöning hvad kommittén anført beträffande en å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens stat uppförd byråingenjör, nämligen att ökningen i begynnelseaflöningen borde likasom för kanslissekreterare och andra i aflöningshänseende mellan första och andra normalgraderna stående tjänstemän inom statsdepartementen bestämmas till 30 procent. Höjningen i aflöningen för intendent kunde då beräknas till 1,080 kronor och fördelas sålunda: lön 380 kronor, tjänstgöringspenningar 400 kronor och ortstillägg 300 kronor.

Den nuvarande kassören och bokhållaren hos öfverintendentsämbetet skulle, om provisorisk lönereglering komme till stånd för medicinalstyrelsen, erhålla aflöningstillägg å dess stat. Vid sådant förhållande syntes det kommittén, att dylikt tillägg icke borde komma honom till del hos öfverintendentsämbetet.

I öfrigt är löneregringskommitténs förslag till provisorisk lönereglering för öfverintendentsämbetet uppgjordt efter samma grunder som vunnit sin tillämpning vid de provisoriska löneregleringar, som med afseende å vissa centrala ämbetsverk tidigare i dag varit föremål för Eders Kungl. Maj:ts pröfning.

För egen del biträder jag de grunder, som varit vägledande för löneregringskommittén beträffande provisorisk lönereglering för ifråga-
varande ämbetsverk.

I enlighet med dessa grunder skulle kostnaderna för löneregleringen utgå på sätt som följer:

På ordinarie stat uppförda befattningshufvare.	Nuvarande begynnelse- aflöning.			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt).			Pensionsafgift motsvarande belopp		Till höj- ning af vikariats- ersättning under semester afsedt belopp.
	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Summa.	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Ordställg. Summa.	beräknadt enligt pensions- lagen. ¹⁾	af- rundadt.	
1 öfverintendent.....	5,000	2,000	7,000	700	500 800	2,000	324 90	350	— —
1 förste intendent	3,000	1,500	4,500	600	300 400	1,300	165 60	200	37 50
1 " "	3,000	1,500	4,500	600	300 400	1,300	²⁾ 211 60	250	37 50
1 intendent	2,400	1,200	3,600	380	400 300	1,080	102 86	150	33 33
1 "	2,400	1,200	3,600	380	400 300	1,080	102 86	150	33 33
1 kassör och bokhållare	1,400	600	2,000	—	— —	—	— —	—	— —
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	100	150 150	400	27 —	30	— —
1 vaktmästare	500	300	800	200	50 150	400	³⁾ 24 —	25	— —
Summa	—	—	—	—	— —	7,560	— —	1,155	141 66

¹⁾ Beträffande ålderstillägg är kostnadsberäkningen grundad på uppgifter i den inom statskontorets riksbokslutbyrå upprättade liggare öfver statsverkets specialutgiftsstaten för år 1909.

²⁾ beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 2 ålderstillägg.

³⁾   "   "   "   "   "   "   1   "

För ifrågavarande ändamål skulle således erfordras, efter afdrag af pensionsafgifter motsvarande belopp, 6,405 kronor i aflöningstillägg äfvensom 141 kronor 66 öre eller i jämnadt tal 145 kronor till höjning af vikariatsersättning under semester.

Villkoren för åtnjutande af löneförmånerna å ämbetsverkets ordinarie stat finnas fastställda genom nådiga kungörelsen den 14 november 1879. Om jag frånsér kassören och bokhållaren, som skulle undantagas från den provisoriska löneregleringen för ämbetsverket, gälla genom nämnda kungörelse för öfriga befattningshufvare i allt väsentligt hvad i förevarande afseende bestämts beträffande befattningshufvare i statsdepartementen.

För åtnjutande af det provisoriska aflöningstillägget torde sålunda, hvad angår tjänstemän, hvarom här är fråga, böra stadgas samma villkor, som chefen för justitiedepartementet beträffande befattningshufvare i justitiedepartementet föreslagit.

I fråga om samma befattningshafvare har tillika tillstyrkts, att föreskrift skulle meddelas därom, att befattningshafvare skulle, i den mån ej undantag kunde anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgäfvos, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag. En sådan allmän föreskrift torde emellertid icke lämpligen kunna lämnas vidkommande befattningshafvare i öfverintendentsämbetet. I sådant afseende tillåter jag mig erinra, hurusom jag den 23 oktober 1908 — vid underdånig anmälan af frågan om meddelande af bestämmelser rörande tjänstgöringstid å tjänsterummet m. m. för vissa centrala myndigheter, beträffande hvilka icke dylika bestämmelser i sammanhang med därförut nyligen verkställda löneregleringar redan meddelats — framhöll, att öfverintendentsämbetet därutinnan intoge en särskild ställning.

Flertalet af de inom detta ämbetsverk anställda tjänstemän vore nämligen tekniskt utbildade personer, hvilka förutom sin tjänstemannaverksamhet utöfvade privat verksamhet såsom arkitekter. Detta gällde, förutom beträffande verkets chef, jämväl om förste intendenten för tekniska ärenden äfvensom beträffande båda intendenterna.

Med erinran om detta förhållande hade också öfverintendentsämbetet i afgifvet yttrande framhållit vikten icke blott för dessa tjänstemän själfva utan för staten, att de icke genom alltför snäfvast bestämmelser i förevarande afseende hindrades från att genom praktisk verksamhet vid sidan af tjänsten hålla sig icke blott i vetenskapligt utan äfven i praktiskt afseende i full jämnhöjd med utvecklingen inom arkitektyrket samt att i sådant syfte tjänstgöringen inom verket sålunda ordnades, att tillfälle till enskild verksamhet såsom yrkesutöfvare fortfarande hölles för dem öppen; och hade ämbetet med afseende härå hemställt, att beträffande verkets tekniskt bildade tjänstemän icke måtte utfärdas bestämmelser i nu ifrågavarande hänseende, motsvarande dem, som vore afsedda att gälla för andra centrala ämbetsverk, utan att det måtte öfverlämnas åt ämbetsverket att själf efter sig företeende omständigheter på bästa sätt ordna förevarande angelägenhet.

Med hänsyn till hvad sålunda af öfverintendentsämbetet anförts och då de tekniskt utbildade tjänstemännens tjänstegöromål till väsentlig del vore af beskaffenhet, att desamma måste fullgöras utomhus vid besiktningar eller undersökningar å byggnader eller arbetsplatser m. m., anförde jag för egen del, att jag ansåge föreskrifter af nu ifrågavarande art icke lämpligen böra beträffande de tekniskt bildade tjänstemännen inom verket från Eders Kungl. Maj:ts sida meddelas i annan mån, än för såvidt anginge föreskriften om viss för allmänhetens mottagande

afsedd tid för chefen, föredragande och eventuellt äfven andra af ifrågavarande tjänstemän.

Öfriga befattningshafvare inom verket, angående hvilka bestämmelser af ifrågavarande beskaffenhet kunde ifrågakomma, vore, framhöll jag, förste intendenten för administrativa afdelningen samt kassören. Efter att hafva på anförda skäl uttalat den meningen, att det icke borde ifrågakomma att låta nu förevarande föreskrifter vinna tillämpning å kassörsbefattningen, återstode, slutade jag, således endast förste intendenten för administrativa afdelningen, i fråga om hvilken tjänsteman berörda bestämmelser emellertid torde böra lända till efterrättelse.

I enlighet med hvad jag sålunda föreslagit meddelade Eders Kungl. Maj:t föreskrifter om tjänstgöringstid å tjänsterummet, hvad angår öfverintendentsämbetet, blott beträffande sistnämnda befattning.

De skäl, som, enligt hvad jag nyss angaf, talade för en anordning, hvarigenom öfverintendentsämbetets chef och tekniska tjänstemän icke bundits i afseende å tjänstgöringstid och tjänsterum, torde allt fortfarande, oafsedt om provisoriskt aflöningstillägg beredes befattningshafvare i öfverintendentsämbetet eller icke, äga sin giltighet. Det förbehåll för åtnjutande af provisoriskt aflöningstillägg, hvarom nu är fråga, torde alltså i förevarande fall böra begränsas till förste intendenten å administrativa afdelningen.»

*Utskottets
yttrande.*

Enligt inhämtade upplysningar har det till befattningshafvarne i öfverintendentsämbetet under år 1909 utbetalda extra lönetillägget utgjort 1,627 kronor. Den beräknade ytterligare kostnaden för bifall till Kungl. Maj:ts förslag om provisorisk lönereglering för detta verk skulle alltså komma att uppgå till omkring 4,923 kronor.

Utskottet har icke haft något att anmärka emot hvad Kungl. Maj:t i enlighet med löneregleringskommitténs förslag anført beträffande grunderna för beräkning af det provisoriska aflöningstillägget.

Däremot anser utskottet, att bland de villkor, som föreslagits och af utskottet förordats för bifall till den provisoriska löneregleringen för statsdepartementen, det som innehåller att samtliga ordinarie tjänstemän och betjante skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstådes minst 6 timmar hvarje söckendag, jämväl bör fastställas beträffande tjänstemännen i öfverintendentsämbetet. Ty ifrågavarande bestämmelse är, enligt utskottets åsikt, af sådan beskaffenhet, att möjlighet finnes att, då arbetets natur nödvändiggör tjänstgöring utom tjänsterummet, föreskrifva undantag ifrån nämnda regel.

Som utskottet icke i öfrigt funnit anledning till anmärkning emot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i öfverintendentsämbetet, med undantag af kassören och bokhållaren, i enlighet med de här ofvan angifna grunder på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 6,550 kronor, däraf högst 145 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

b) godkänna de under punkt 1 mom. B här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågasvarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

c) till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C här ofvan intagna föreskrifter.

6:o)

Under punkt 13 af sjunde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i kommerskollegium, i enlighet med de af departementschefen tillstyrkta grunder och på de af honom förordade villkor, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 17,095 kronor, däraf högst 525 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

*Provisorisk
lönereglering
för kommers-
kollegium.*

Till stöd för ifrågasvarande framställning har departementschefen till statsrådsprotokollet anført följande:

»I underdånig skrifvelse den 22 oktober 1909 har kommerskollegii-kommittén eller den af Eders Kungl. Maj:t den 13 november 1908 tillsatta kommitté med uppdrag att afgifva förslag till lönereglering för kommerskollegium m. m. väckt fråga om provisorisk lönereglering för nämnda ämbetsverk. Efter nådig remiss har kommerskollegium i underdånigt utlåtande den 25 november nästlidet år tillstyrkt bifall till kommitténs i ämnet gjorda framställning, hvarefter den af Kungl. Maj:t

den 3 oktober 1902 tillsatta löneregleringskommittén den 16 december 1909 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

När jag nu inför Eders Kungl. Maj:t anmäler omförmälda fråga, skall jag till en början återgifva hvad kommerskollegiukommittén till stöd för sin framställning anført.

Under erinran om innehållet i den underdåniga skrifvelse den 18 maj 1909, hvori kommitterade för verkställande af utredning rörande förändrad organisation af statsdepartementen m. m. hos Eders Kungl. Maj:t gjort framställning om provisoriskt ordnande af aflöningsförhållandena inom departementen under år 1910, framhåller kommerskollegiukommittén, att i nämnda kommitterades uppdrag inginge äfven att taga i betraktande Riksdagens skrivelser den 19 maj 1905 angående förslag om inrättande af ett departement för ärenden rörande handel, industri och sjöfart och den 20 mars 1907 angående sociala regeringsärendens sammanförande under ett och samma statsdepartement. Dessa angelägenheter hade ett så nära sammanhang med den uppgift, som kommerskollegiukommittén hade sig förelagd, att en definitiv lösning af den senare uppgiften icke torde kunna komma i fråga utan i samband med de förras ordnande. Den ifrågasatta omorganisationen af kommerskollegium jännte i samband därmed stående lönereglering syntes för den skull icke kunna genomföras tidigare än den förändrade organisationen af departementen.

Under sådana förhållanden hade skälen för en provisorisk lönereglering för departementen giltighet jämväl i fråga om kommerskollegium. Sedan flertalet centrala ämbetsverk under de senare åren erhållit ny lönereglering, syntes det dessutom icke vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att kommerskollegiets personal finge vänta ytterligare åtskilliga år på en motsvarande förbättring af sina löneförmåner, och detta så mycket mindre som kollegiets arbetsbörda, särskildt på vissa afdelningar, på senare tider är för år växt i en omfattning, som i flertalet af de redan lönereglerade verken saknade full mot-svarighet.

Till belysande häraf tilläte sig kommittén åberopa här nedan intagna tablå, utvisande dels antalet i de föreskrifna årliga arbetsredogörelserna af arméförvaltningens civila departement, kammarkollegium, statskontoret, kammarrätten och kommerskollegium till Kungl. Maj:t för åren 1892, 1902, 1907 och 1908 redovisade ärenden, dels ock i runda procenttal uttryckt ökning af ärendenas antal, som i jämförelse med 1892 års siffror ägt rum i hvarterdera af nämnda ämbetsverk under de tre sistnämnda åren. Det vore härvid att märka, att hvad kommers-

kollegium beträffade dess afdelning för arbetsstatistik icke medräknats. Då nämligen i sammanhang med denna afdelnings tillkomst och utveckling tillförts kommerskollegium nya arbetskrafter för utförande af afdelingens arbete, skulle det hafva varit missvisande att taga antalet hithörande ärenden med i den jämförande beräkningen.

Tablå

öfver antalet ärenden hos vissa ämbetsverk under åren 1892, 1902, 1907 och 1908.

	1892	1902	Ökning från 1892	1907	Ökning från 1892	1908	Ökning från 1892
Arméförvaltningens civila departement	4,857	5,606	15 %	6,406	31 %	5,914	21 %
Kammarkollegium	2,802	3,113	11 %	3,100	11 %	2,987	6,6 %
Statskontoret	8,100	10,000	23 %	11,936	47 %	13,237	63 %
Kammarrätten	5,095	6,131	20 %	6,780	33 %	6,442	26 %
Kommerskollegium	7,614	10,892	43 %	12,656	66 %	13,103	72 %

Enligt hvad kommerskollegiikommittén inhämtat, hade ämbetsverkets rekrytering med kvalificerade krafter, beredda att hos ämbetsverket kvarstanna, under de senare åren mer och mer försvårats. Denna olägenhet, betänkelig i och för sig, hade i kommerskollegium varit så mycket mera kännbar, som dess personal under dessa år af kraftig utveckling på så godt som alla de områden, som berördes af kollegiets verksamhet, i mycket stor utsträckning tagits i anspråk för kommittéarbeten och andra offentliga uppdrag, som haft sammanhang med arbetet i ämbetsverket. Ofta hade dessutom de utredningar, som kollegium af Eders Kungl. Maj:t eller vederbörande departementschef fått sig anbefalldt att verkställa, varit af så kräfvande natur, att föredraganden för ärendenas beredning längre eller kortare tider måst söka ledighet från öfriga till hans tjänst hörande göromål eller ock särskild föredragande måst förordnas. För sådana fall, hvilka icke torde kunna undvikas utan olägenhet för det allmänna, såväl som då ledighet eljest vore erforderlig för ämbetsverkets tjänstemän, vore det oundgängligt, att lämpliga vikarier funnes att tillgå. Då svårigheterna härutinnan väsentligt ökats, låge den förklaringen nära till hands, att, i samma mån som lönerna

i enskild tjänst stigit och lefnadskostnaderna i hufvudstaden afsevärdt fördyrats, personer, som eljest på grund af utbildning och intressen kunde förväntas vilja ägna sig uteslutande eller åtminstone i främsta rummet åt detta ämbetsverk, funnit de förmåner, som detsamma haft att erbjuda äfven i form af fast anställning inom rimlig tid, vara allt för litet lockande, i all synnerhet som ett afsevärdt antal tjänstebefattningar hos kollegium icke vore ordinarie och sålunda icke tillförsäkrade sina innehafvare sedvanliga ålderstillägg och pensionsrätt. Dessa för ämbetsverket synnerligen oförmånliga sakförhållanden hotade att, allt efter som tiden framskred, få en alltmera betänklig karaktär, sedan numera de flesta ämbetsverk i hufvudstaden efter genomförda löne-regleringar hade att erbjuda väsentligt bättre villkor. Ur synpunkten af de samhällsintressen, kommerskollegium hade att bevaka, vore det enligt kommitterades mening af högsta vikt, att åtgärder snarast möjligt vidtoges för att motverka en sådan risk.

Efter att nu hafva redogjort för de skäl, kommerskollegiikommittén anført till stöd för framställningen om provisorisk lönereglering för kommerskollegium, får jag först erinra, hurusom, enligt den vid 1891 års Riksdag fastställda aflöningsstaten för kommerskollegium, med vissa, vid 1900 och 1908 årens Riksdagar vidtagna förändringar, kommerskollegii personal utgöres af följande befattningshafvare, nämligen:

en generaldirektör och chef med en aflöning af 9,000 kronor, däraf 6,200 kronor lön och 2,800 kronor tjänstgöringspenningar;

tre kommerseråd och byråchefer samt en byråchef och föreståndare för det arbetsstatistiska arbetet, hvar och en med en aflöning af 6,400 kronor, däraf 4,400 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen med 600 kronor efter fem år;

tre sekreterare och en förste aktuarie, hvar och en med en aflöning af 4,500 kronor, däraf 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, efter resp. fem och tio år;

två aktuarier, en registrator och arkivarie samt en kassör och sjöpassnotarie, hvar och en med en aflöning af 3,000 kronor, däraf 1,800 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, efter respektive fem och tio år:

en förste vaktmästare med en aflöning af 1,100 kronor, däraf 800 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, samt

två vaktmästare, hvardera med en aflöning af 800 kronor, däraf

500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, hvartill kan komma ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter fem år.

Beträffande vaktmästare är stadgadt, att, om han i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Jämte de ordinarie befattningshafvarna hos kommerskollegium finnas emellertid — förutom amanuenser och andra extra biträden — nedannämnda extra befattningshafvare, hvilka allenast åtnjuta arfvoden.

Till en föreståndare för grufkartekontoret utgår sålunda ett arfvode af 2,760 kronor från det å kommerskollegiets stat uppförda anslaget till amanuenser och andra extra biträden, grufkartekontoret, vikariatsersättningar, renskrifning m. m.

Vidare har från och med år 1902 hos kollegiet funnits anställd en adjungerad ledamot för handläggning af ärenden angående svenska fartygs registrering med ett arfvode af 4,500 kronor, däraf 3,000 kronor skola anses såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar. De för aflönande af ifrågavarande adjungerande ledamot erforderliga medel utgå alltsedan år 1905 af de utaf Riksdagen å extra stat beviljade anslag till bestridande af kostnader för handläggning hos kommerskollegium af ärenden rörande svenska fartygs registrering m. m. Äfven för år 1910 har Riksdagen å extra stat anvisat medel för ifrågavarande ändamål.

Till beredande af arfvode åt ett sjötekniskt biträde hos kollegiet har Riksdagen för hvart och ett af åren 1906—1910 å extra stat anvisat medel, och är nämnda arfvode numera bestämdt till 3,000 kronor.

Riksdagen har vidare för hvart och ett af åren 1907—1910 beviljat anslag å extra stat till förstärkning af arbetskrafterna å kollegiets afdelning för näringsstatistik. Af ifrågavarande anslag bestridas arfvoden till två extra ordinarie aktuarier, af hvilka den ena tillkommit från och med år 1907 och den andra från och med år 1908. Arfvodena till dem utgå med 3,000 kronor åt hvardera, hvarvid 1,800 kronor anses som lön och 1,200 kronor som tjänstgöringspenningar.

Inom kommerskollegium hafva under en följd af år utförts arbetsstatistiska undersökningar, hvarför Riksdagen första gången år 1896 beviljat medel. Därjämte har från och med år 1904 uppdragits åt kommerskollegium att utarbета sjukkasse- och olycksfallsstatistik. För utförande af ifrågavarande arbeten äro från och med den 1 januari 1909 — förutom byråchefen och föreståndaren för det arbetsstatistiska arbetet, hvilken, såsom förut är nämnt, är ordinarie tjänsteman — anställda medelst förordnande tillsvidare en förste aktuarie och sekre-

terare, två förste aktuarier, två aktuarier samt en aktuarie och teknisk assistent. Dessa extra tjänstemän åtnjuta i arfvoden, förste aktuarie 4,500 kronor, däraf 3,000 kronor anses som lön och 1,500 kronor som tjänstgöringspenningar, samt aktuarie 3,000 kronor, däraf 1,800 kronor motsvara lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar. Mot ett arvode af 800 kronor finnes därjämte anställd en vaktmästare.

Kostnaderna för bestridande af nyssberörda arfvoden utgå för närvarande på följande sätt.

Af det under riksstatens sjätte hufvudtitel på extra stat beviljade förslagsanslaget för befrämjande och organiserande af den offentliga arbetsförmedlingen i riket ingår ett belopp af 1,500 kronor i aflöningen till den förenämnda förste aktuarien och sekreteraren. Återstoden af aflöningen till denna likasom aflöningar till en förste aktuarie, en aktuarie och vaktmästaren utgå af det under riksstatens sjunde hufvudtitel på extra stat anvisade anslaget till arbetsstatistiska undersökningar. Öfriga nu ifrågakvarande extra tjänstemän aflönas af de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta medel.

Under rubriken »anordnande af fabriksinspektion» har Riksdagen för hvart och ett af åren 1902—1910 på extra stat anvisat, bland annat, till arvode åt en assistent i kommerskollegium 3,000 kronor.

Riksdagen har för anordnande af inspektion öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring på extra stat under sjätte hufvudtiteln för hvart och ett af åren 1905—1910 anvisat 20,000 kronor till arfvoden åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till hvar; och äro dessa inspektörer anställda hos kommerskollegium.

För hvart och ett af åren 1905—1910 har Riksdagen på extra stat anvisat ett belopp af 800 kronor till beredande af arvode åt en vaktmästare hos kommerskollegium.

Slutligen har jämlikt nådigt bref den 11 september 1909 hos kollegium anställts en inspektör för bärgningsredskap mot ett arvode af 2,500 kronor för år räknadt, hvilket arvode utgår från handels- och sjöfartsfonden.

*Kommers-
kollegii
ordinarie
personal.*

Hvad först angår den ordinarie personalen, har löneregleringskommittén, under framhållande att samtliga ordinarie befattningshafvare vore i normalgrad, anført, att aflöningstilläggen åt dem torde böra utgå i enlighet med de af kommittén för sådana befattningshafvare i allmänhet angifna grunder.

Sedan jag inhämtat, att de sportelinkomster, som följa med regist-

De provisoriska aflöningstilläggen skulle alltså uppgå till sammanlagdt 19,700 kronor. Efter afdrag af pensionsafgifter motsvarande belopp återstå	kronor 16,570:—
hvar till kommer det till höjning af vikariatsersättning under semester afsedda belopp	„ 525:—
	summa kronor 17,095:—,

som alltså skulle utgöra kostnaderna för provisorisk lönereglering för kommerskollegii ordinarie personal.

Enligt nådig kungörelse den 5 juni 1891 har Kungl. Maj:t fastställt aflöningsvillkor för ämbetsverket. I allt väsentligt öfverensstämma dessa med de aflöningsvillkor, hvilka, på sätt chefen för justitiedepartementet vid anmälan om frågan om provisorisk lönereglering för justitiedepartementet angifvit, gälla med afseende å statsdepartementen. De bestämmelser härutöfver, som samme departementschef föreslagit böra föreskrifvas för åtnjutande af provisoriskt aflöningstillägg för befattningshafvare inom nämnda departement, anser jag böra i såväl ena som andra hänseendet stadgas jämväl beträffande befattningshafvare å kommerskollegii stat.

Extra personalen i kommerskollegium.

Under framhållande att, förutom de tjänster, som vore uppförda å kommerskollegii ordinarie lönestat, i kollegium, såsom redan påpekats, funnes ett antal tjänster, hvilkas innehafvare allenast åtnjöte arfvode, anför kommerskollegiikommittén, att behofvet af nämnda tjänster utan vidare torde kunna betecknas såsom konstant, äfven om vid förändrad organisation af ämbetsverket en omläggning beträffande en eller annan tjänst af de med densamma förenade uppgifter skulle komma att äga rum. För en hvar af tjänsterna hade aflöningen bestämts till samma belopp som för motsvarande ordinarie tjänst af första eller andra lönegraden utom i fråga om inspektörerna öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring, som åtnjöte en hvar en årlig aflöning af 5,000 kronor, samt föreståndaren för grufkartekontoret, till hvilken utginge ett arfvode af 2,760 kronor om året. Samtliga ifrågasvarande tjänstinnehafvare vore i tjänstgöringsskyldigheter jämställda med de ordinarie tjänstemännen.

Kommerskollegiikommittén ansåge under sådana förhållanden, att en tillfällig lönereglering rättvisligen borde komma jämväl ofvanberörda icke ordinarie tjänstemän till godo, och att en hvar af dem borde komma i åtnjutande af samma lönetillägg som ordinarie tjänsteman i motsvarande lönegrad samt, hvad beträffade inspektörerna öfver elek-

triska anläggningar samt föreståndaren för grufkartekontoret, att de erhöles såsom lönetillskott ett belopp i ungefärlig proportion därmed.

Kommerskollegium, som i sitt underdåniga utlåtande af den 25 november 1909 tillstyrker kommitténs framställning, anför, att kollegium med afseende å inspektören för bärgningsredskap, hvilken icke af kommittén omnämnts, icke ansåge skäl föreligga, att för denna tjänsteman nu ifrågasätta andra löneförmåner än de, som i nådiga brefvet den 11 september 1909 för honom bestämts.

Löneregleringskommittén har i sitt utlåtande rörande kommerskollegium i fråga om extra tjänstemän åberopat sitt allmänna uttalande rörande den provisoriska löneregleringens omfattning. I sådant afseende framhåller kommittén såsom sin åsikt, att nämnda lönereglering icke borde omfatta andra befattningshafvare än sådana, hvilkas aflöning vore uppförd å ordinarie stat. Ett motsatt förfaringssätt skulle medföra den oegentligheten, att provisorisk lönereglering uppgjordes för befattningshafvare, om hvilka man icke med bestämdhet visste, huruvida aflöning för desamme för år 1911 komme att af Riksdagen beviljas.

Att löneregleringskommittén skulle ingå i en pröfning om höjning af de å extra stat anvisade aflöningar, kunde naturligen icke ifrågakomma. En utredning om behovet af de tjänster, därtill dessa aflöningar utgå, skulle hafva dragit en helt annan tid än som för afgifvandet af kommittéutlåtandet varit afsedt. Frågan rörande den stora extra personalens i kommerskollegium ställning till en allmän löneförbättring hör för öfrigt nära samman med ämbetsverkets förändrade organisation, en fråga, som ju är anförtrödd åt kommerskollegiikommittén.

*Departements-
chefen.*

Kommerskollegium har, trots ökningen i antal och omfattning utaf verkets ämbetsgöromål, en ökning, hvilken i förevarande fall, såsom naturligt är, i viss mån följer näringslivets utveckling i landet, icke sett sina ordinarie arbetskrafter i nämnvärd grad ökade sedan verkets senaste omorganisation. Det kan därför ej heller väcka förvåning, att den verkets extra personal, som, om man frånser ålderstillägg, åtnjuter ordinarie tjänstemans aflöningsförmåner, särskildt under senaste årtiondet högst afsevärdt ökats. Liksom kommerskollegiikommittén är jag fullt öfvertygad om, att behovet af de arbetskrafter, hvarom nu är fråga, är efter en blifvande omorganisation lika oafvisligt som nu. Och synes mig likaväl som kommittén, att billighet och följdriktighet fordra, att nämnda extra personal med ordinarie personals löneförmåner må på samma sätt som kollegerna å ordinarie stat komma i åtnjutande af högre arbetslön.

Till nämnda kategori tjänster har kommerskollegiikommittén hänfört samtliga extra befattningar, som, om jag frånser, utom amanuens-befattningarna, inspektören vid bärgningsredskap, äro förenade med fasta aflöningsförmåner eller arfvoden. Därigenom synes mig emellertid frågan om provisoriska aflöningsförbättringar föras längre än grunden egentligen bär. Förevarande fråga stod nämligen, såsom chefen för justitiedepartementet framhållit, i samband med de under senare åren verkställda regleringar af löneförhållandena vid *centrala ämbetsverk*. I den mån tjänst faller utom den centrala administrationen eller tjänst, ehuru tillhörande central myndighet, likväl till sin natur motsvarar ett sakkunniguppdrag och på denna grund eller eljest icke är jämförbar med de administrativa befattningarna i allmänhet, saknar jag det underlag för den nu ifrågasatta aflöningsförbättringen, som ovillkorligen bör fordras, särskildt om tjänsten icke i öfrigt är besläktad med sådana befattningar utanför den centrala administrationen, som nyligen varit föremål för reglering och sålunda kunna tjäna såsom mönster.

Af nu angifven anledning anser jag mig därför icke, hvad kommerskollegium angår, böra ifrågasätta aflöningsförbättringar åt det sjötekniska bitrådet, föreståndaren för grufkartekontoret, yrkesinspektörs-assistenten, inspektören öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring eller inspektören vid bärgningsredskap.

Öfriga omförmälda befattningar åter böra enligt min mening göras till föremål för en provisorisk löneförbättring. Grunderna för förbättringarna af tjänster å extra stat har jag för min del redan angifvit vid pröfningen af patent- och registreringsverkets förslag till utgiftsstat för år 1911. Ehuru den vidare behandlingen af aflöningsförbättringarna rörande kommerskollegium måhända rätteligen borde fortsättas först i samband med handläggningen af respektive extra anslag, skall jag dock tillåta mig att här i ett sammanhang i afseende å aflöningsförmåner sammanföra alla de tjänster å extra stat inom kommerskollegium, som enligt min ofvan uttalade mening böra erhålla aflöningsförbättring.

<i>Fartygsregistreringen.</i>	Aflöning		Ökning. kr.
	nuvarande kr.	föreslagen kr.	
Adjungerad ledamot	4,500	5,600	1,100
Vikariatsersättning			50
Summa kronor			1,150

<i>Afdelningen för näringsstatistik.</i>	nuvarande kr.	Aflöning föreslagen kr.	Ökning. kr.
1 extra aktuarie	3,000	3,900	900
1 " " "	3,000	3,900	900
Vikariatsersättning			50
	Summa kronor		1,850

Arbetsstatistiska afdelningen.

a) Allmänna undersökningen.

1 extra förste aktuarie	4,500	5,600	1,100
1 " " "	4,500	5,600	1,100
1 " aktuarie	3,000	3,900	900
1 vaktmästare	800	1,175	375
Vikariatsersättning			100
	Summa kronor		3,575

b) Olycksfalls- och sjukkassestatistiken.

1 extra förste aktuarie	4,500	5,600	1,100
1 " aktuarie	3,000	3,900	900
1 " " "	3,000	3,900	900
Vikariatsersättning			88
	Summa kronor		2,988

<i>Extra vaktmästare hos kommerskollegium</i>	800	1,175	375
---	-----	-------	-----

Innan jag härefter öfvergår att göra den framställning i ämnet, hvartill omständigheterna föranleda, tillåter jag mig i detta sammanhang äfven anmäla väckta frågor om provisorisk aflöningsförbättring för bergmästare och yrkesinspektörer, väckta den förra af kommerskollegiikommittén och den angående löneförbättring för yrkesinspektörerna af kommerskollegium.

Huru önskvärdt det otvifvelaktigt än vore att äfven kunna tillmötesgå nämnda framställningar, är jag likväl icke nu beredd därtill. De skäl, som jag anförde i fråga om undantagande från aflöningsförbättring af viss extra personal i kommerskollegium, äga med afseende å nyssnämnda kategorier tjänstemän äfven sin tillämpning. Utom det att befattningarna såsom bergmästare och yrkesinspektörer falla utom de centrala ämbetsverken och sakna i afseende å ställning och löneförhållanden motsvarighet inom nämnda ämbetsverk, äro befattningarna ej

heller jämförbara med andra redan nyreglerade tjänster. Under sådana förhållanden förefunnes ej heller någon fullt giltig anledning att vid en provisorisk lönereglering af de utom centrala myndigheter fallande tjänster stanna vid omförmälda grupper. Äfven andra kategorier tjänstemän, som ännu icke varit föremål för ny lönereglering, kunde med skäl af ungefärligen samma styrka som bergmästare och yrkesinspektörer påfordra att komma i åtnjutande af löneförbättring.»

*Utskottets
yttrande.*

Då beloppet af det under år 1909 till befattningshafvare inom kommerskollegium utbetalade extra lönetillägg utgjort 10,672 kronor, kommer, under iakttagande af hvad under punkt 1 anförts, kostnaden för genomförande af provisorisk lönereglering för nu ifrågavarande befattningshafvare i kommerskollegium att uppgå till 6,423 kronor.

Under erinran om hvad utskottet under punkt 1 här ofvan anfört beträffande möjligheterna att inom de närmaste åren kunna genomföra slutlig reglering af departementen, får utskottet framhålla, att kommerskollegii organisation utan tvifvel kommer att i hög grad beröras af en sådan omreglering, så att någon definitiv lönereglering ej gärna kan tänkas genomförd för kommerskollegium före statsdepartementens slutliga omreglering.

Den af Kungl. Maj:t föreslagna provisoriska löneregleringen skulle sålunda komma att för ett flertal år förhjälpa detta ämbetsverks tjänstemän och betjante till en med de reglerade centrala ämbetsverkens befattningshafvare jämförlig inkomst.

Då det aflönings tillägg, som skulle tillkomma befattningshafvarne i kollegium är uppgjordt i enlighet med de af utskottet under punkt 1 tillstyrkta grunder samt Kungl. Maj:t för detta tilläggs åtnjutande föreslagit samma villkor, som bestämts för de reglerade ämbetsverken, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förevarande förslag till provisorisk lönereglering för den å kommerskollegii ordinarie stat uppförda personalen.

Kungl. Maj:t har i sin framställning om provisorisk lönereglering för ordinarie befattningshafvare i kommerskollegium jämväl berört frågan om sådan lönereglering för kollegii å extra stat uppförda tjänstemän och betjante. Af dessa anser Kungl. Maj:t att adjungerade ledamoten hos fartygsregistreringen, två extra aktuarier å näringsstatistiska afdelningen, tre extra förste aktuarier, tre extra aktuarier och två extra vaktmästare å arbetsstatistiska afdelningen samt en extra vaktmästare hos kollegium böra komma i åtnjutande af provisoriskt lönetillägg.

Emellertid har Kungl. Maj:t först i sammanhang med äskande af anslag å extra stat till de arbeten, hvilkas utförande skall genom dessa

befattningshafvare befrämjas, begärt den anslagsökning, som afses för att bereda dem provisoriskt lönetillägg; och kommer utskottet, som vid afgifvande af utlåtande angående sjunde hufvudtiteln utbrutit de punkter, som beröra dessa extra anslag, att framdeles afgifva yttrande i fråga om de beträffande dem framställda förslag.

Då utskottet icke i öfrigt haft anledning till erinran i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till provisorisk lönereglering för kommerskollegium, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må,

a) till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i kommerskollegium, i enlighet med de här ofvan angifna grunder, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 17,095 kronor, däraf högst 525 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

b) godkänna de under punkt 1 mom. B här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågasvarande provisoriska aflöningstilläggen; samt

c) till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C här ofvan intagna föreskrifter.

7:o.

I punkt 33 under sjunde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i statistiska centralbyrån i enlighet med de af departementschefen tillstyrkta grunder och på af honom förordade villkor, på extra stat för år 1911 bevilja ett förslagsanslag af 7,570 kronor, däraf högst 225 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

*Provisorisk
lönereglering
för statistiska
centralbyrån.*

Till ofvannämnda statsrådsprotokoll öfver finansärenden har departementschefen i detta ämne anfört följande:

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 4 Saml. 1 Afd. 10 Häft.

»Under återopande af hvad chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden denna dag anført i fråga om provisorisk lönerreglering för statsdepartementen och vissa centrala ämbetsverk, får jag i underdånighet underställa Eders Kungl. Maj:ts pröfning fråga om sådan lönerreglering för statistiska centralbyrån. Denna fråga väcktes af statistiska kommittén i underdånig skrifvelse den 20 oktober 1909, hvarefter statistiska centralbyrån i underdånigt utlåtande den 24 därpåföljde november tillstyrkt bifall till kommitténs gjorda framställning samt lönerregleringskommittén i sitt förr omförmälda underdåniga utlåtande den 16 november 1909 i ämnet afgifvit yttrande.

I sin underdåniga skrifvelse den 20 oktober 1909 erinrar statistiska kommittén till en början, hurusom kommerskollegiikommittén i anslutning till den departementalkommitterades skrifvelse, därför chefen för justitiedepartementet i nyssnämnda sammanhang redogjort, framhållit, att den ifrågasatta omorganisationen af kommerskollegium jämte i sammanhang därmed stående lönerreglering hade ett så nära samband med den uppgift, departementalkommitterade fått sig förelagd, att en definitiv lösning af frågan om kommerskollegii organisation icke torde kunna genomföras tidigare än en förändrad organisation af departementen. Kommerskollegiikommittén hade under sådana förhållanden funnit skälen för en provisorisk lönerreglering för departementen äga sin giltighet jämväl i fråga om kommerskollegium och föreslagit en dylik reglering af aflöningsförhållandena inom ifrågavarande verk.

Skulle dessa förslag vinna bifall, blefve aflöningsförhållandena, fortsätter statistiska kommittén, ordnade inom samtliga verk och departement, där särskilda statistiska tjänster förekomme — inom järnvägsstyrelsen, generalpoststyrelsen och telegrafstyrelsen hade redan lönerregleringar ägt rum under de senaste åren — med undantag endast för statistiska centralbyrån, för hvilket verk lönerreglering icke torde ifrågakomma innan frågan om den officiella statistikens organisation afgjorts. Då emellertid statistiska kommittén icke blefve i tillfälle att förr än under år 1910 framlägga sitt betänkande i organisationsfrågan, kunde en lönerreglering för centralbyrån först komma till stånd från och med år 1912.

Statistiska kommittén hade icke kunnat underlåta att taga under öfvervägande de olägenheter, som härigenom skulle uppstå. Enligt hvad kommittén inhämtat hade redan nu rekryteringen af statistiska centralbyråns personal mött afsevärda svårigheter, dels på grund af de rådande aflöningsförhållandena, dels på grund af de små beforderings-

möjligheter, som erbjöde sig inom verket. Skulle inom öfriga verk och departement, där statistiskt arbete i större omfattning bedrefves, väsentligt bättre villkor kunna erbjudas, blefve läget för statistiska centralbyrån ännu mera oförmånligt än för närvarande.

Statistiska kommittén hade därför ansett sig böra framhålla nödvändigheten af en provisorisk reglering af lönerna jämväl inom statistiska centralbyrån.

Förutom de tjänster, som vore uppförda å statistiska centralbyråns ordinarie lönestat, funnes jämväl en aktuarietjänst, hvars innehafvare allenast åtnjöte arfvode. Behovvet af denna befattning kunde betecknas som konstant och tjänsten kunde vid en eventuell omorganisation af verket icke undvaras. Tjänstinnehafvaren vore i tjänstgöringsskyldighet jämnställd med ordinarie tjänsteman. Under sådana förhållanden hade kommittén ansett, att en tillfällig löner reglering rättvisligen borde komma jämväl ofvanberörda befattnings innehafvare tillgodo samt att denne borde komma i åtnjutande af samma lönetillägg som ordinarie tjänsteman i motsvarande lönegrad.

Stat för statistiska centralbyrån antogs vid 1879 års riksdag, och har denna stat sedan dess icke undergått någon förändring i hvad angår byråns ordinarie personal, hvilken utgöres af

1 öfverdirektör och chef med 7,000 kronors aflöning, däraf 5,000 kronor i lön och 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar;

3 förste aktuarier, hvardera med 4,500 kronors aflöning, däraf 3,000 kronor i lön och 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar, jämte 2 ålderstillägg till lönen, hvart och ett å 500 kronor, efter resp. fem och tio år;

2 andre aktuarier, hvardera med 3,000 kronors aflöning, däraf 1,800 kronor i lön och 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar, jämte 2 ålderstillägg till lönen, hvart och ett å 500 kronor, efter fem och tio år;

1 förste vaktmästare med 1,100 kronors aflöning, däraf 800 kronor i lön och 300 kronor i tjänstgöringspenningar; samt

1 vaktmästare med 800 kronors aflöning, däraf 500 kronor i lön och 300 kronor i tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter fem år.

Därjämte är stadgadt, att, om vaktmästare åtnjuter bostad jämte vedbrand, skall, så länge dessa förmåner kvarstå och icke tillkomma honom såsom portvakt eller för andra åligganden utöfver tjänsten, lönen minskas med 150 kronor.

På extra stat har från och med år 1906 varit uppfördt ett belopp af 3,000 kronor till arfvode åt en extra tjänsteman i statistiska centralbyrån med enahanda löneförmåner, som äro förenade med befattning såsom aktuarie i ämbetsverket. Jämväl för år 1910 är belopp af Riksdagen för ändamålet anvisadt.

Hvad först angår den ordinarie personalen, har lönereglerykommittén, under framhållande att samtliga ordinarie befattningshafvare vore i normalgrad, anført, att aflöningstilläggen åt dem torde utgå i enlighet med de af kommittén för sådana befattningshafvare i allmänhet angifna grunder.

Med tillämpning af dessa grunder, hvilka jag redan följt med afseende å patent- och registreringsverket, öfverintendentsämbetet samt kommerskollegium kunna kostnaderna för provisorisk lönereglering för statistiska centralbyrån beräknas på följande sätt:

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Nuvarande begynnelse- aflöning.			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt).			Pensionsafgift motsvarande belopp		Till höj- ning af vikariats- ersättning under semester afsedt belopp.	
	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Summa.	Lön.	Tjänst- görings- penningar.	Orsillägg. Summa.	beräknadt enligt pensions- lagen *).	afrun- dadt.		
1 öfverdirektör och chef	5,000	2,000	7,000	700	500	800	2,000	324 90	350	62 50
1 förste aktuarie	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	2) 211 60	250	37 50
1 " "	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	2) 211 60	250	37 50
1 " "	3,000	1,500	4,500	600	300	400	1,300	1) 188 60	200	37 50
1 andre "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	2) 118 40	150	25 —
1 " "	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	1) 99 90	100	25 —
1 förste vaktmästare.....	800	300	1,100	100	150	150	400	27 —	30	— —
1 vaktmästare.....	500	300	800	200	50	150	400	21 —	25	— —
Summa	—	—	—	—	—	—	8,700	— —	1,355	225 —

*) Beträffande ålderstillägg är kostnadsberäkningen grundad på uppgifter i den inom statskontorets riksbokslutsbyrå upprättade liggare öfver statsverkets specialutgiftsstaten för år 1909.

1) beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 1 ålderstillägg.

2) " " " " " " " 2 " "

Kostnaderna för den provisoriska löneregleryngen med afseende å statistiska centralbyråns ordinarie personal skulle alltså sluta å 7,570

kronor, däraf 225 kronor skulle utgöra erforderligt belopp för höjning af vikariatsersättning under semester.

Villkoren för åtnjutande af i gällande aflöningsstat fastställda löneförmåner återfinnas i nådiga kungörelsen af den 23 maj 1879 och öfverensstämma i allt väsentligt med de för statsdepartementens befattningshafvare i sådant afseende föreskrifna.

I anledning häraf och då i fråga om statistiska centralbyrån icke föreligger något särskildt förhållande, som påkallar undantag från de för åtnjutande af provisorisk lönereglering för stadsdepartementen redan föreslagna villkor och förbehåll, torde äfven beträffande statistiska centralbyrån böra tillämpas hvad chefen för justitiedepartementet i sådant afseende föreslagit beträffande befattningshafvare i justitiedepartementet.»

Det till befattningshafvare i statistiska centralbyrån under år 1909 utbetalta extra lönetillägget har, enligt utskottet lämnad uppgift, utgjort 2,593 kronor. Skillnaden emellan detta belopp och det af Kungl. Maj:t till provisorisk lönereglering för statistiska centralbyråns tjänstemän och betjante äskade anslaget, 7,570 kronor, eller 4,977 kronor utvisar den ökade kostnaden för statsverket för ifrågavarande löne-reglering.

*Utskottets
yttrande.*

Då utskottet icke haft anledning till anmärkning emot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må

a) till provisorisk lönereglering för befattningshafvare i statistiska centralbyrån i enlighet med de här ofvan angifna grunder på extra stat för år 1911 anvisa ett förslagsanslag af 7,570 kronor, däraf högst 225 kronor må användas till vikariatsersättning under semester;

b) godkänna de under punkt 1 mom. B här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningsstilläggen; samt

c) till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningsstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C här ofvan intagna föreskrifter.

8:o).

*Provisorisk
lönereglering
för vissa
tjänstemän
och betjante
vid national-
museum.*

Kungl. Maj:t har i punkt 33 under åttonde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen

att för beredande i enlighet med af departementschefen i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari innevarande år tillstyrkta grunder af provisoriskt aflöningstillägg att, på de af honom förordade villkor, utgå till vissa befattningshafvare vid nationalmuseum, ett förslagsanslag af 4,395 kronor, däraf högst 25 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester.

Till sistnämnda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ämne anfört följande:

»På sätt chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementens ärenden för denna dag omförmäلت har nationalmusei nämnd hos Eders Kungl. Maj:t gjort underdånig framställning om *provisorisk lönereglering* för ordinarie befattningshafvare vid nationalmuseum.

Enligt den för nationalmuseum vid 1880 års Riksdag fastställda stat med däri vid 1900 års Riksdag vidtagna ändringar äro vid nämnda museum anställda följande befattningshafvare med nedannämnda aflöningsförmåner, nämligen:

1 intendent 6,000 kronor, däraf 4,000 kronor lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar;

1 konservator, arfvode 1,200 kronor;

2 amanuenser, hvardera 3,000 kronor, däraf 1,800 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, jämte två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 500 kronor, efter fem och tio år;

1 förste vaktmästare, tillika portvakt, 950 kronor, däraf 650 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte fri bostad och ved;

1 vaktmästare, tillika gårdsdräng, 800 kronor, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter 5 år, hvarförutom han åtnjuter fri bostad och ved, så länge han har skyldighet att vara boende i nationalmusei-byggnaden;

5 vaktmästare för konstsamlingarnas bevakning vid de offentliga förevisningarna, en hvar 800 kronor, däraf 500 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg till lönen å 100 kronor efter 5 år;

1 öfvereldare vid nationalmusei-byggnaden jämte fri bostad och ved, arfvode 750 kronor; och

2 eldare, hvardera arfvode 500 kronor.

Aflöningsvillkoren finnas intagna i § 32 af Kungl. Maj:ts förnyade nådiga stadga för nationalmusei konstafdelning den 10 december 1880, hvilken paragraf har följande lydelse.

»Ämbets- eller tjänsteman skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af nationalmuseum eller eljest kan varda stadgad.

Med intendents- eller amanuensbefattning vid nationalmusei konstafdelning må icke förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöringen i konstafdelningen, dock att amanuens, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehar tjänst utom konstafdelningen, må densamma bibehålla, så länge den icke är för tjänstgöringen i konstafdelningen hinderlig.

De med hvarje befattning förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid han eljest varit från tjänstgöring befriad utgå till den, som tjänsten förrättat.

Den, som af sjukdom hindras att sin tjänst förrätta, äger uppbära hela lönen; men den, som eljest undfar ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för tjänstens förrättande erfordras eller eljest pröfvas skäligt.

Vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester, skall tjänsteman af lägre grad vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning inom konstafdelningen, densamma, mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än tre månader under ett år.

Där förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af tjänst i samma lönegrad anses böra medgifvas, bestämmes tidpunkten för första förhöjningen att inträda efter fem år, under villkor, att innehafvaren mer än fyra år af denna tid själf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att härvid icke föres honom till last den tid han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år på samma villkor; under iakttagande, hvad så väl den ena som den andra förhöjningen angår, däraf att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det den stadgade tjänstaldern blifvit uppnädd, börande löntagaren därvid

tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från hans tillträde till tjänsten.

Intendent eller amanuens skall, då han uppnått 65 lefnadsår och minst 35 tjänstår, vara förpliktad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Kungl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå.»

De tjänstemän och betjante, som äro utnämnda efter den 31 mars 1900, äro därjämte underkastade de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunna varda stadgade.

Nationalmusei nämnds förut omnämnda framställning går ut därpå att aflöningsförmånerna, ålderstillägg och bostadsförmån oberäknade samt »med afdrag af respektive pensionsunderlag», måtte höjas för

intendenten	från 6,000 till 9,000 kronor
konservatorn	„ 1,200 „ 1,500 „
amanuenserna	„ 3,000 „ 5,000 „
förste vaktmästaren	„ 950 „ 1,750 „
vaktmästarna	„ 800 „ 1,500 „
öfvereldaren	„ 750 „ 1,500 „
eldarna	„ 500 „ 750 „

Löneregleringskommittén, till hvars yttrande ifrågavarande framställning öfverlämnats, har i ämnet anført bland annat följande.

Af ofvannämnda befattningshafvare vid nationalmuseum vore amanuenserna och vaktmästarna i aflöningshänseende jämförliga, amanuenserna med första gradens tjänstemän i centrala ämbetsverk enligt äldre stater samt förste och andre vaktmästarna — den vaktmästare, som tillika vore gårdsdräng, med viss modifikation i hvad bostadsförmånen anginge — med motsvarande funktionärer i allmänhet inom centrala ämbetsverk, jämväl enligt äldre stater. Därest provisorisk lönereglering för dessa befattningshafvare komme att äga rum, finge fördenskuil normen för beräkning af deras aflöningsstillägg anses gifven i öfverensstämmelse med numera gällande aflöningsstat för statskontoret.

Härvid vore emellertid att märka, att en af amanuenserna, enligt hvad uppgifvits, innehade befattning såsom lärare i konsthistoria vid den till akademien för de fria konsterna hörande konsthögskolan, för hvilken befattning han enligt den år 1908 fastställda staten uppbure ett arvode af 1,800 kronor. Då hans löneförmåner å stat vid nationalmuseum, två ålderstillägg inberäknade, utgjorde 4,000 kronor, uppginge sålunda hans

sammanlagda aflöning af statstjänster till 5,800 kronor, eventuellt extra lönetillägg oberäknadt.

Nationalmusei nuvarande intendent vore tillika sekreterare hos akademien för de fria konsterna. Enligt staten af år 1908 tillkomme nämnda akademis sekreterare ett arvode af 1,800 kronor »jämte bostad af akademien». Aflöningen till intendenten vid nationalmuseum utgjorde, såsom förut nämnts, 6,000 kronor, hvadan den nuvarande intendents inkomster af statstjänster uppginge till sammanlagdt 7,800 kronor, förutom fri bostad.

Vid sålunda anförda förhållanden syntes kommittén något provisoriskt aflöningstillägg ej böra tillkomma nyssnämnda båda tjänsteinän vid nationalmuseum, så mycket mindre som det ju ej finge anses osannolikt att därest de efter definitiv lönereglering icke komme att tillåtas förena de respektive två befattningarna, de komme att kvarstå på nationalmusei nuvarande stat.

Arfvodet till den vid nationalmuseum anställde konservatorn hade kommittén ansett böra upptagas till föreslaget belopp, 1,500 kronor, utan något afdrag.

Öfvereldaren och eldarna vid nationalmuseibyggnaden syntes böra i nära öfverensstämmelse med hvad som föreslagits för vaktmästare i allmänhet, erhålla provisoriskt aflöningstillägg med 50 procent af deras kontanta aflöning, därvid dock hvad öfvereldaren beträffade borde afdragas dels det mot pensionsavgift för »andra vaktmästare» svarande, afrundade beloppet af 25 kronor dels ock 100 kronor, motsvarande det belopp, hvarmed i de på senare tiden fastställda staterna för centrala ämbetsverk värdet af fri bostad beräknats högre än i äldre staterna.

I likhet med löneregleringskommittén anser jag något aflönings-
tillägg för närvarande icke böra tillkomma intendenten vid national-
museum samt den amanuens, som tillika innehar befattning såsom lärare
i konsthistoria vid konsthögskolan. Öfriga på ordinarie stat uppförda
befattningshafvare vid nationalmuseum torde böra tillerkännas provisoriskt
aflöningsstillägg i enlighet med följande inom löneregleringskommittén
uppgjorda förslag.

*Departements-
chefen.*

På ordinarie stat uppförda befattningshafvare.	Nuvarande begynnelseaflöning.			Provisoriskt aflöningstillägg (oreduceradt).				Till provisoriskt tredje åldersstillägg beräknadt belopp. ^{*)}	Pensionsavgift motsvarande belopp.			Till höj- ning af vikariats- ersätt- ning under semester afsedt belopp.
	Lön.	Tjänstförings- penningar.	Summa.	Lön.	Tjänstförings- penningar.	Orts- stillägg.	Summa.		beräk- nadt en- ligt pen- sions- lagen. ^{*)}	afrun- dadt.		
1 konservator, arfvode	—	—	1,200	—	—	—	300	—	—	—	—	—
1 amanuens	1,800	1,200	3,000	400	300	300	1,000	—	1) 99	90	100	25
1 förste vaktmästare . (jämte fri bostad o. ved)	650	300	950	100	150	50	300	—	27	—	30	—
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	50	300	—	—	—	25	—
(jämte fri bostad och ved tills vidare)												
1 vaktmästare	500	300	800	200	50	150	400	—	1) 24	—	25	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	1) 24	—	25	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	1) 24	—	25	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	1) 24	—	25	—
1 »	500	300	800	200	50	150	400	—	1) 24	—	25	—
1 öfvereldare, arfvode (jämte fri bostad o. ved)	—	—	750	—	—	—	250	—	—	—	—	—
1 eldare, arfvode	—	—	500	—	—	—	250	—	—	—	—	—
1 »	—	—	500	—	—	—	250	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	4,650	—	—	—	280	25

^{*)} Beträffande ålderstillägg är kostnadsberäkningen grundad på uppgifter i den inom statskontorets riksbokslutskommitté upprättade liggare öfver statsverkets specialutgiftsstater för år 1909.

1) beräknadt å den höjda begynnelselönen jämte 1 ålderstillägg.

För ifrågavarande ändamål skulle således erfordras ett förslagsanslag af 4,395 kronor, däraf 25 kronor till höjning af vikariatsersättning under semester.

För åtnjutande af de med den provisoriska löneregleringen förenade aflöningsförmåner torde böra stadgas i hufvudsak samma villkor, som vid de nya lönestaterna för de centrala ämbetsverken pläga fastställas, och sålunda, utöfver redan gällande lönevillkor, föreskrifvas:

att tjänsteman icke må med den befattning, för hvilken lönefyllnaden utgår, förena vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i

styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår tjänsteman, som af Kungl. Maj:t utnämnes, Kungl. Maj:t, och hvad angår innehafvare af annan befattning, vederbörande chef, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid det egna verket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att i fråga om rätt att åtnjuta aflöningsförmån under tjänstledighet hvad som stadgats angående lön gäller jämväl beträffande ortstillägg;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjängöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något däraf; samt

att löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänstålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda.

Tillika torde böra meddelas föreskrift därom att samtliga ordinarie tjänstemän skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag.

Dessutom bör till iakttagande vid utbetalningen af provisoriska aflöningstillägg föreskrifvas:

dels att å lönen skall afdragas, efter år räknadt, så stort belopp — afrundadt, om sådant erfordras för vinnande af jämn summa, till närmast högre femtio- eller hundratal och, hvad vaktmästare beträffar, till 30 kronor för förste vaktmästare och 25 kronor för andre vaktmästare — som motsvarar den pensionsavgift, hvilken enligt lagen den 11 oktober 1907 om civila tjänstinnehafvares rätt till pension skulle hafva af vederbörande befattningshafvare erlagts såsom bidrag till egen pensionering, om berörda lag varit å honom tillämplig; börande dock därvid iakttagas, att den, som oberoende af den provisoriska löneregleringen är skyldig att erlägga pensionsavgift enligt berörda lag, skall därutöfver vidkännas allenast så stort afdrag, som betingas af lönetillökningen vid den provisoriska löneregleringen, hvarvid afdraget, efter sammanläggning med personavgiften, afrundas på förut angifvet sätt;

dels ock att, om annan vaktmästare än förste vaktmästare och vaktmästaren, som tillika är gårdsdräng, åtnjuter fri bostad med bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, från ortstillägget eller lönen afdragas så stort belopp, att det, tillsammans med hvad som enligt den ordinarie aflöningsstaten för berörda förmån afdragas från aflöningen, uppgår till 250 kronor.»

*Utskottets
yttrande.*

Till nationalmusei befattningshafvare har, enligt uppgift, under år 1909 utbetalts extra lönstillägg af tillhopa 3,950 kronor. Det af Kungl. Maj:t för provisorisk lönereglering af en del af nationalmusei å ordinarie stat uppförda personal begärda beloppet utgör 4,395 kronor, hvarför den ökade kostnaden för genomförande af nämnda provisoriska lönereglering skulle uppgå till omkring 445 kronor.

Då utskottet ej funnit anledning till anmärkning emot den för vissa befattningshafvare vid nationalmuseum föreslagna provisoriska löne-regleringen, hemställer utskottet,

att Riksdagen må

a) för beredande, i enlighet med här ofvan angifna grunder, af provisoriska aflöningsstillägg att utgå till vissa befattningshafvare vid nationalmuseum på extra stat för år 1911 anvisa ett förslagsanslag af 4,395 kronor, däraf högst 25 kronor må användas till höjning af vikariatsersättning under semester;

b) godkänna de under punkt 1 mom. B här ofvan upptagna villkor för åtnjutande af de nu ifrågavarande provisoriska aflöningsstilläggen; samt

c) till iakttagande vid utbetalningen af de provisoriska aflöningsstilläggen meddela de under punkt 1 mom. C här ofvan intagna föreskrifter.

Stockholm den 11 mars 1910.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Reservationer:

Vid *punkt 1* (angående provisorisk lönereglering för statsdepartementen):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid *punkt 2* (angående provisorisk lönereglering för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och *E. A. Nilson*, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid *punkt 3* (angående provisorisk lönereglering för medicinalstyrelsen):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid *punkt 4* (angående provisorisk lönereglering för patent- och registreringsverket):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid *punkt 5* (angående provisorisk lönereglering för öfverintendents-ämbetet):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid *punkt 6* (angående provisorisk lönereglering för kommerskollegium):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid *punkt 7* (angående provisorisk lönereglering för statistiska centralbyrån):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och *E. A. Nilson*, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af Riksdagen bifallas.

Vid *punkt 8* (angående provisorisk lönereglering för vissa tjänstemän och betjante vid nationalmuseum):

af herrar *F. W. Thorsson, J. A. Sjö, K. V. Rydén, J. Ström* och
E. A. Nilson, som ansett, att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts framställning icke måtte af
Riksdagen bifallas.
